Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 131 (3026)
8 СЕШАНБА ИЮНЬ 1976 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЮКСАК МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

Тошкент областига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топширишга бағишлаб 7 июнь куни Тошкентда тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Тошкент области 1975 йилги халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш ва тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли тугаллаш учун олиб борилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида энг юксак натижаларга эришганлиги учун ана шу мукофот билан тақдирланган эди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси фахрий президиумга баланд руҳ билан сайланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов гулдурос қарсаклар остида областга юксак мукофотни топширди. У область меҳнаткашларини самимий табриклади ва ўнинчи беш йилликда уларнинг янги муваффақиятларга эришувларини тилади.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Янгийўл шаҳар партия комитетининг биринчи секретари В. И. Рибалко, Тошкент ГРЭСи блокининг катта машинисти, КПСС XXV съезди делегати Ю. Муслимов, Тошкентдаги 5-мактаб директори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи В. И. Афанасьева, Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Азимов, Қуйи Чирчиқ район партия комитетининг биринчи секретари А. Саидхўжаев сўзга чиқиб, коммунистик қурилишда областнинг эришган муваффақиятларига юксак баҳо берганликлари учун партия ва ҳукуматга самимий миннатдорчилик изҳор қилдилар ҳамда шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнатчилари XXV съезднинг тарихий қарорларини амалга ошириш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар, деб ваъда бердилар.

Йиғилиш иштирокчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга табрикнома қабул қилдилар.

Тантанали йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, И. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, О. У Салимов, А. А. Хўжаев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат С. У. Султонова иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

Тракторсозлар вахтаси

РЕПОРТАЖ

Трактор заводидамиз. Социалистик мусобақа натижалари қайд этиб бориладиган таҳтага кўзимиз тушди. 1-цех акс этган графадаги барча катакларга қизил ранг билан «1» рақами ёзиб қўйилган. Демак, цех саккиз ойдан буён заводда байроқдорликни қўлдан бермай келяпти экан. Бунга қандай эришиляпти?

Цех томон юрдик. Мана, катта майдонда деҳқонлар «темир қанотимиз» деб фахрланадиган прицеплар далаларга йўл олиш учун шай турибди. Ичкарида эса дастгоҳ ва аппаратлар овози бир маромда жаранглам оқда. Уларнинг мурувватларини бошқараётган одамлар орасида ёшлар ҳам, кексалар ҳам бор. Прицеп қисмларини йиғаётган мана бу йигит Николай Клявлин. У комсомол-ёшлар бригадасига етакчилик қилади.

— Коллективимиз ташкил қилингунича кўп вақт бўлгани йўқ. Ўзаро ҳамкорлик, коллективизм туфайли тез орада илғорлар сафидан ўрин олдик. Ҳозир кунлик вазифани 140—150 процент бажармоқдамиз. Валя Романовская, Йўлчи Худойберганов сингари бригада етакчиларидан жуда хурсандмиз. Улар ютуққа эришиш сирларини ўз коллективларигагина эмас, бизга ҳам батафсил ўргатишмоқда.

Бригадирнинг гапида жон бор. Коллективда бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун жон куйдириши одат бўлиб қолган. Илғор ишчиларнинг ёшларга касб ўргатиш, уларни меҳр билан тарбиялашлари туфайли цех пешқадамликни қўлдан бермай келяпти.

— Бугун 130 та прицеп тайёрлашимиз керак, — деди цех бошлиғи Нуриддин Хайриддинов, — Ҳар бир смена, бригада, ишчи бунга қандай ҳисса қўшишини яхши билади. Планни бажармаслик ёки нуқсонли маҳсулот тайёрлаш бир йилдан буён содир бўлгани йўқ. Ҳозир биринчи смена тугади. Натижа кутганимиздан ҳам зиёд бўлди. 70 та прицеп тайёрланди. Иш бошқа сменаларда ҳам шундай суръатда давом этади. Бунга ишончимиз комил. Чунки, бугун кечагидан, эртага бугунгидан унумлироқ меҳнат қилиш коллективимизнинг асосий мақсадидир.

Цехда фақат Давлат Сифат белгиси билан маҳсулот тайёрланади. Шу йил бошида Давлат аттестация комиссияси прицепни қайтадан Сифат белгисига аттестациядан ўтказди. Машинанинг ҳамма қисмлари фақат олий сифатда тайёрланганлигига ишонч ҳосил қилган комиссия цех ишчиларига яна бир йил мобайнида маҳсулотни Сифат белгиси билан чиқариш ҳуқуқи берилганлигини эълон қилди. Шунинг учун ҳам бу ердаги ҳар бир ишчи юксак масъулият ва шижоат билан меҳнат қилмоқда. Бу ўз навбатида улкан марраларни эгаллашга омил бўляпти.

Ана шундай юксак суръат ва сифат учун кураш тракторсозларга катта зафарлар келтиряпти. Ўтган беш ой мобайнида республикамизнинг турли бурчакларидаги деҳқончилик хўжаликларига планидан ташқари 370 та трактор, 550 та прицеп жўнатилганлиги бунинг далилидир.

М. ТУРСУНОВ.

• Қурилиш майдонларида

Диспетчерлик станцияси

«Главташкентстрой»га қарашли «Строймеханизация» тресги 1-механизация бошқармаси бунёдкорлари шаҳримизнинг 1 Май кўчасида шаҳар марказий диспетчерлик станцияси биноси қурилиши учун котлаван қазиш ишларини бошлаб юбордилар. Ушбу станцияда шаҳар транспорти ҳаракатини координация қилиб турувчи турли хизмат кўрсатиш бошқармалари жойлашади.

11-«Висотстрой» трестининг 69-қурилиш бошқармаси бинокорлари шаҳримизда транспорт ҳаракатини яхшилаш учун хизмат қиладиган диспетчерлик станцияси биносини қуриш ишларини ҳам эрта-индин бошлаб юборадилар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

★ «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Филиппин республикаси ўртасида дипломатия муносабатларини ўрнатиш тўғрисида қўшма ахборот» ҳамда «Совет — Филиппин қўшма баёноти» эълон қилинган.

★ Совет ҳукуматининг таклифига биноан Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди бугун расмий визит билан Совет Иттифоқига келади.

★ Ҳиндистон Республикаси Бош министри Индира Гандининг ўғли, Умумҳиндистон ёшлар конгресси миллий кенгашининг аъзоси Санжай Ганди рафиқаси билан ва планлаштириш давлат министри Шанкар Гхош Ўзбекистонда уч кун меҳмон бўлишди. Улар Ҳиндистон Республикасининг Бош министри Индира Гандининг Совет Иттифоқига қиладиган расмий визити қатнашчиларидир. Кеча кечқурун Санжай Ганди, Шанкар Гхош ва уларнинг ҳамроҳлари Москвага жўнаб кетишди.

★ Фан ва маданиятни ривожлантиришдаги хизматлари учун ҳамда ташкил этилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Давлат китоб палатасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

★ СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Иордания Ҳошимийлар мамлакатининг қироли Ҳусайн бин Талал 1976 йил июнь ойининг иккинчи ярмида расмий визит билан Совет Иттифоқига келади.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ҚОЛОҚЛАРСИЗ, СИФАТЛИ ВА УНУМЛИ ИШЛАЙЛИК

Буюртма бажарилди

Бугун

экскаватор ремонти тажриба-механика заводида республика сув хўжалиги ходимлари, мелиораторлар ва ирригаторларнинг муҳим буюртмаси бажарилди. Керамзит-бетондан тайёрланадиган икки-уч хонали йиғма турар жой бинолари учун мослама тайёрлаш ниҳоясига етказилди.

Бу мосламалар Жамбул шаҳридаги йиғма-темир бетон заводига жўнатилади. Бу ерда плитадан деворлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Улардан тайёрланган икки ва уч хонали бундай биноларни Жиззах ва Самарқанд областлари чўлларида ҳам қуриш мўлжалланган.

Навоий ва бошқа шаҳарлардаги насос станциялари учун, деталь, узел, шунингдек трубопроводлар тайёрлаш ҳам ниҳоясига етай деб қолди.

Корхона коллективи сифат ва самарадорлик беш йиллигининг дастлабки йили беш ойлик планини муваффақиятли якунлади. Шу давр мобайнида планга қўшимча 115 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, 40 та экскаватор ва 440 та насос станцияларининг дизеллари ремонтдан чиқарилди.

Социалистик мусобақада Носир Исамуҳамедов бошлиқ дурадгорлар, Александр Мельников бошлиқ йиғувчилар бригадалари пешқадамлик қилишмоқда. Корхонада авж олган шаҳдий беллашувларда Қайим Қориев ва Талъат Қаюмов сингари ишчилар алоҳида намуна кўрсатишяпти. Улар кунлик топшириқни муттасил 140—150 процент бажариш билан бирга фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрлашга эришмоқдалар.

Шаҳримиздаги саноат корхоналарида кенг қулоч ёйган «Унлар ташаббуси»га «Компрессор» заводининг илғор бўёқчиси Нина Лужецкая ва пиллакашлик фабрикасининг пилла пиширувчиси Насиба Раҳматуллаева ҳам қўшилишган. Бу пешқадам ишчилар шахсий беш йиллик топшириғини уч ярим йилда бажариш учун курашиб, ишлаб чиқариш суръатларини тинмай тезлаштирмоқдалар. Шу билан бирга улар маҳсулотнинг ҳамиша аъло сифатда бўлиши лозимлигини ҳам унутишаётгани йўқ.

СУРАТЛАРДА: илғор ишчилар Насиба Раҳматуллаева (юқорида) ва Нина Лужецкая.

М. Нуриддинов фотолари.

• Меҳнат семестри тараддуди

ДЎСТЛИК ОТРЯДИ

Шу кунларда республика студентлар қурилиш отряди штабида учинчи ёзги меҳнат семестрига тайёргарлик ишлари қизғин тус олган.

Бугун

РЕСПУБЛИКА ОЛИЙ ЎҚУВ ВА ЎРТА ТАЪЛИМ ЮРТЛАРИНИНГ СТУДЕНТЛАРИДАН ИБОРАТ 76 МИНГ КИШИЛИК СТУДЕНТ-ҚУРИЛИШ ОТРЯДИ ТУЗИЛДИ.

Ҳозир улар техника хавфсизлиги ва медицина кўригидан ўтказилиб, июль ойининг бошларида иттифоқимизнинг Новгород, Киров, Иваново, Смоленск ва Чита ҳамда Қозоғистон ССРнинг Манғишлоқ ва Павлодар областларига жўнаб кетишга тайёргарлик кўрмоқдалар.

Бундан ташқари бу ерда «Интернационал дўстлик» деб номланган учта қурилиш отряди ҳам тузилди. Улар қардош социалистик мамлакатларнинг қурилиш майдонларида ўзларининг учинчи ёзги меҳнат семестрини ўтказиб қайтадилар. Жумладан, Тошкент политехника институти студентларидан 20 киши Польшага, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетидан 20 киши Чехословакияга ҳамда Тошкент давлат медицина институтидан 15 киши Венгрияга боради.

Шунингдек, қардош социалистик мамлакатларнинг студентлари — ҳам бизнинг республикамизга келиб, ўзларининг ёзги меҳнат семестрларини қурилиш майдонларида ўтказадилар.

• ИЖРОИЯ КОМИТЕТ ФАОЛИЯТИДАН

Илғорлар тажрибаси— оммага

Шаҳардаги ҳамма район ижроия комитетларининг секретарлари, ташкилий бўлимларнинг ташкилий инструкторлари

Бугун

Фрунзе район ижроия комитетининг Депутатлар хонасига йиғилдилар. Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети ижроия комитети улар учун шу ерда семинар-кенгаш ташкил этганлиги бежиз эмас.

Фрунзе район ижроия комитетидаги Депутатлар хонаси меҳнаткашлар ўртасида ташкилий-оммавий ишларни намунали йўлга қўйганлиги учун республикада биринчи ўринни ҳамда биринчи даражали дипломни олишга муваффақ бўлган. Семинар-кенгашда сўзга чиққан район ижроия комитети секретари Е. Ф. Южаева Депутатлар хонасининг ютуқларга қандай эришганлиги, унинг Советлар қурилишида олиб бораётган ишлари, тузилган методик совет ва унинг иш планлари, ташкилий-оммавий ишларни янада яхшилаш, бундан буён қилинадиган ишлар тўғрисида гапирди. Семинар қатнашчилари ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар.

ШАҲАР—ҚИШЛОҚҚА

• Шу куннинг интервьюси

ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИГА

Бугун

2515, 2521-автоколонналарнинг, марказлаштирилган усулда юк ташиш Тошкент шаҳар автомобиль тресги 127-автобазасининг ҳайдовчилари Жиззах области хўжаликларида ғалла ташишни бошлаб юбордилар. Мана шу ҳақда автотранспортчилар мухбиримизга қуйидагиларни маълум қилишди.

М. АЛИЕВ, автотрест бошқарувчиси.

— Областнинг Жиззах районидаги 76-от заводи, Зомин районидаги «Зомин — 2» совхозларига ва бошқа хўжаликларига автомашиналарнинг дастлабки колоннаси етиб келди. Тошкентлик автомобилчиларнинг вазифаси узоқ районлардан буғдойни хирмонга, сўнгра ғалла қабул пунктларига етказиб беришдан иборат.

Бу йил Жиззах областининг турли районларига 500 дан зиёд автомашина юборилади. Қишлоқда трестнинг 11 автомобиль хўжалиги ҳайдовчилари, шунингдек ремонтчиларнинг катта отряди меҳнат қилади.

Яқинда корхонамиз мутахассислари область хўжаликларида бўлишди. Етиштирилган мўл буғдой ҳосилини кўриб кўзингиз қувонади. Кўпгина колхоз ва совхозларнинг ходимлари бу йил икки йиллик топшириққа тенг ҳажмда давлатга ғалла сотишдек оширилган мажбурият қабул қилишган. Ана шу масъулиятли вазифанинг муваффақиятли бажарилишига тошкентлик автотранспортчилар катта ёрдам беришади.

Бундан аввалги йилларда Тошкент автоколоннаси мусобақада бир неча марта ғолиб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритган эди. Автомобилчилар бу йил ҳам ғалла учун республика зарбдор вахтасида мусобақадошларнинг биринчи сафида бўлиш ниятидалар.

М. ГЛАДИШЕВ, 2521-автоколонна бригада бошлиғи.

— Зомин районидаги «Зомин—2» совхозига ва бошқа хўжаликларга автоколоннамиздан юз машина етиб келди. Ҳайдовчиларнинг аксарияти ғалла ташиш тажрибасига эга, кўпчилиги колхоз-совхоз йўллари билан яхши таниш. Бу вазифамизни бироз енгиллаштиради. Вазифамиз эса комбайнларга намунали хизмат кўрсатишдан иборат. Ўз бурчини шараф билан адо этиш, ғаллани исроф қилмай ташиб бериш мақсадида қишлоққа келган 1-класс ҳайдовчилари Иван Жевлаков, Виктор Мубориякшин, Шоди Бобоқулов ва бошқалар юксак мажбурият қабул қилишди.

И. РЕЗНИК, автотрест юк ташиш бўлимининг бошлиғи.

— Ғалла ўрим-йиғимига энг яхши ҳайдовчилар юборилган. Барча транспорт воситалари намунали техника ҳолатига келтирилган. Машиналарнинг борти ғалла ташиш учун мослаштирилган, асбоб-ускуналар, ўт ўчирувчи воситалар билан таъминланган.

Қишлоқ меҳнаткашлари шаҳарликларни шодиёна кутиб олишди. Турар жой масаласи ҳал этилган, ҳайдовчиларнинг меҳнати ва дам олишини тўғри ташкил этиш бўйича тадбирлар ишлаб чиқилган.

Ғалланинг етила бориши муносабати билан шу ойнинг ўрталарида 300 дан зиёд автомобилдан ташкил топган яна бир автоколонна Ғаллаорол ва Фориш районларининг хўжаликларига жўнаб кетади. Бу машиналар «Ғаллаорол—1», —2», «Карл Маркс», «Гулистон» совхозларининг далаларида ғалла ташиш билан машғул бўлади. Бу йил рекорд миқдорда — 266 минг тоннага яқин буғдойни ташиб бериш мўлжалланмоқда.

Жонбозлик кўрсатиб

Шу кунларда пойтахтимизнинг саноат ва ишлаб чиқариш корхоналари ходимлари ўзлари оталиққа олган пойтахт областининг бир қанча районларида чорвадорларга яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Жумладан, Октябрь районининг меҳнаткашлари ўзлари оталиққа олган Пскент районидаги колхоз ва совхозларда пичан ўрим-йиғимида жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Айни кунда район далаларида 735 киши меҳнат қилиб, уларнинг йиққан ғарами

Бугун

1500 ТОННАДАН ОШИБ КЕТДИ.

Ем-хашак жамғаришда Октябрь районидаги «Узгипроводхоз» институти, Ўзбекистон ССР Бош таъминот бошқармаси ва Ўзбекистон матбуот, нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари бўйича давлат комитети ходимлари намунали меҳнат қилмоқдалар.

• Пионер ёзи

БОЛАЛАР ОРОМИ

Кеча

Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг Бўстонлик районидаги «Оқтош» пионер лагерида болаларнинг ёзги дам олиши бошланди.

Оромгоҳ машинасозларнинг 300 дан ортик фарзандини ўз бағрига олди. Бу ерда ҳамма қулайликлар муҳайё этилган. Спорт майдонлари, театр саҳнаси тайёр қилинган, турли тўгараклар, кутубхона ишлаб турибди.

Заводнинг «Восток» клубидаги бадиий ҳаваскорлик коллективлари лагерда ҳафтада бир марта концерт беради.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ XV ЧАҚИРИҚ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ VI СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети **қарор қилади:**

1. Меҳнаткашлар депутатлари XV чақириқ шаҳар Советининг VI сессияси 1976 йил 24 июнда чақирилсин.

2. Сессия муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилсин:

1. Шаҳарда оммавий—физкультура ва спорт ишларининг аҳволи ва уларни яхшилаш тадбирлари.

2. Физкультура ва спорт бўйича доимий комиссиянинг қўшимча доклади.

3. Меҳнаткашлар депутатлари XV чақириқ шаҳар Советининг VI сессиясида айтилган илтимослар ва танқидий мулоҳазаларнинг бажарилиши тўғрисида ахборот.

4. Депутатлардан **И. Соатов** ва **Н. С. Новаченко**ларнинг депутатлик вазифаларини, Совет ва унинг органлари томонидан берилган топшириқларни бажаришлари тўғрисида ахборот.

Ижроия комитет раиси
В. О. КОЗИМОВ.
Ижроия комитет секретари
М. М. МАРТЬЯНОВА.

ФИЛИППИН ПРЕЗИДЕНТИ ЎЗБЕКИСТОНДА

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Филиппин Республикасининг Президенти Фердинанд Э. Маркос 6 июнда Ўзбекистон пойтахтига келди.

Фердинанд Э. Маркос билан бирга ташқи ишлар министри Карлос П. Ромуло, молия министри Цесар Вирата, саноат министри Висенти Патерно, жамоат информация министри Франсиско Татад, бошқа расмий кишилар келдилар.

СССР министри В. П. Елютин, СССР ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси О. А. Трояновский олий мартабали меҳмоннинг сафарида унга ҳамроҳлик қилмоқдалар.

Тошкент аэропорти Филиппин Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг Давлат байроқлари билан безатилганди. Фердинанд Э. Маркосни ва у билан бирга келган расмий кишиларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. Ҳ. Сирожиддинов, республика министрлари, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов, республиканинг бошқа раҳбар ходимлари кутиб олдилар. Аэродромда Филиппин президентини шаҳар меҳнаткашларининг вакиллари табрикладилар.

Олий мартабали меҳмон аэродромдан фахрий эскорт ҳамроҳлигида ўзи учун ажратилган резиденция томон йўл олди. Машиналар карвони ўтиб борган шаҳар кўчалари Филиппин Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг Давлат байроқлари билан, табрик транспарантлари билан безатилганди.

Фердинанд Э. Маркос бу ерга келганидан кейин бироз вақт ўтгач, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида бўлди. Бўлиб ўтган дўстона суҳбат чоғида республика Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов олий мартабали меҳмонни Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаётида рўй берган ўзгаришлар, республика экономикаси ва маданиятини ривожлантириш истиқболлари билан таништирди.

* * *

Филиппин Республикасининг Президенти Фердинанд Э. Маркос 7 июнь куни Тошкент билан танишди.

Ҳурматли меҳмон ва унинг ҳамроҳлари эрталаб Ўзбекистон Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўлишди. Улар республика экономикаси ва маданиятининг ривожланиши тўғрисида ҳикоя қилувчи экспозицияларни кўздан кечирдилар. Президент фахрий меҳмонлар дафтарига ўз фикрини ёзиб қолдириб, республика эришган муваффақиятлар мен ўйлаганимдан ҳам ортиқроқ бўлиб чиқди, деб таъкидлади. Фердинанд Э. Маркос «Ўзбекистон беқиёс ривожланибди» деб қайд қилди.

Филиппин Президенти В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини бориб кўрди. Ўзбекистонда ленинча миллий сиёсатнинг амалга оширилиши тўғрисида ҳикоя қилувчи экспонатлар унинг эътиборини ўзига жалб этди.

Фердинанд Э. Маркос Тошкентнинг хушманзара жойларини, унинг янги уй-жой кварталларини кўздан кечирди. Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейида бўлди.

Ҳурматли меҳмон ва унинг ҳамроҳлари шундан кейин Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозига сафар қилдилар. Колхозчилар мухтарам меҳмонга ўзларининг меҳнат шон-шуҳрати музейини, никоҳ уйини, пахта далаларини кўрсатдилар.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми билан республика ҳукумати Филиппин Президенти шарафига нонушта-зиёфат берди. Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида Н. М. Матчонов ва Фердинанд Э. Маркос нутқ сўзладилар.

Филиппин Президенти тушдан кейин Тошкентдан юртига жўнаб кетди. Унга ҳамроҳ бўлиб келган филиппинлик расмий кишилар ҳам у билан бирга жўнаб кетишди.

Филиппин Республикаси, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР Давлат байроқлари билан безатилган Тошкент аэропортида Фердинанд Э. Маркосни ва унга ҳамроҳ бўлиб келган кишиларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, ташқи ишлар министри М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. Ҳ. Сирожиддинов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар. Кузатиб қолувчилар орасида СССР министри В. П. Елютин, СССР ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси О. А. Трояновский бор эди. (ЎзТАГ).

• Халқ контроли: ҳисобот ва сайловлар

ЯКУНЛАР САРҲИСОБИ

Шаҳримизнинг барча корхона ва ташкилотларида меҳнат коллективларининг халқ контроли группа ҳамда постларининг ҳисобот ва сайлов йиғилишлари якунланди. Бу ҳисобот ва сайлов йиғилишлари халқ назоратчиларининг ўз коллективларидаги обрў ва эътиборлари доимо ортиб бораётганлигидан, улар фаолиятининг амалийлиги ва самарадорлигидан гувоҳлик бериб турибди. Ўтган йиғилишларда ярим миллиондан ортиқ меҳнаткашлар қатнашдилар. Халқ контроли группа ва постларига янгидан 45 мингдан ортиқ киши сайланди, уларнинг ярмини ишчилар ташкил этади.

Меҳнат коллективлари назоратчиларни бирмунча обрўли ва принципли кишилар, деб аташмоқда. Чунки, улар мавжуд камчиликларга нисбатан муросасиздирлар. Янгидан сайланганларнинг 60 процентини коммунистлар ва комсомоллар ташкил этади. Шуниси қувончлики, ҳисобот-сайлов конференциялари активлик, амалийлик билан ўтди, уларда корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари, партия ва совет ташкилотларининг ходимлари қатнашдилар.

Бу йиғилишларда ишчиларнинг кўплаб иштирок этганликлари характерлидир. Уларнинг сўзларидан ўз коллективлари тўғрисида, янги резервларни топиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, мавжуд камчиликларни бартараф этиш тўғрисида қайғураётганликларини осонгина билиб олиш мумкин. Бу борада «Таштекстильмаш» заводида бўлиб ўтган конференция айниқса диққатга сазовордир. Унда слесарь-монтажчи, халқ контроли бош группаси бюросининг аъзоси, И. Алёхин корхона ишлаб чиқаришининг бир меъёрда ишламаслиги, ҳайбаракаллачилик, тўқимачилик машиналарининг комплектлаштирилмасдан ортилиши тўғрисида гапирди. Уларнинг ҳаммаси, дейди ишчи, давлат маблағининг бирмунча бекор кетишига олиб келади. Темирчилик-пресслаш цехининг ишчиси М. Ляхович ҳозирда қисман чиқиндига кетаётган капран каби ноёб материаллардан бирмунча тежабтергаб фойдаланиш тўғрисида таклиф киритди. Бунинг учун корхонада имкониятлар мавжуд.

«Компрессор» заводидаги ҳисобот-сайлов конференцияси фаоллик, иш учун катта фойда келтирадиган руҳда ўтди. Конференцияда токарь Н. Катенев билан фрезерчи М. Курмашевлар қуймаларнинг сифатсизлиги сабабли кўплаб қимматли материаллар чиқиндига кетиб, вақт ва маблағ бекорга сарфланаётганлигини таъкидладилар. Ишчилар заводда текстолитдан бирмунча оқилона фойдаланиш масаласини ҳал қилиш вақти аллақачон етган, деб кўрсатдилар.

Биринчи Уйсозлик комбинатида бўлиб ўтган конференцияда монтажчи Ануфриев билан пардозловчи Девятов меҳнат унумдорлигини оширишнинг катта имконятлари мавжудлиги, қурилиш материаллари ва буюмлари талон-торож қилиш ҳоллари юз бераётганлиги тўғрисида гапирдилар. Улар янгидан сайланган халқ назоратчиларига ички резервлардан ишлаб чиқаришда фойдаланиш устидан назоратни кучайтириш, майда ўғирликка нисбатан қаттиқ чоралар кўриш, қимматли материалларни сақлашда қатъий тартиб ўрнатиш тўғрисида наказлар беришди.

Экскаватор заводидаги конференция амалий равишда ўтди. Конференцияда халқ контроли цех группасининг раиси слесарь В. Докукин, халқ контроли группаси аъзоси, транспорт цехининг ишчиси И. Починский, токарь В. Пронин, слесарь С. Шкодник, аниқ қуюв цехининг ишчиси В. Лилар ўз сўзларида камчиликларни қаттиқ танқид остига олдилар. Кўпгина цехларда, айниқса, қуюв цехида вентиляция яхши ишламаслиги, ёрдамчи цехларнинг ишчилари ой охирида йиғув цехи ишини орқага сураётганликлари, шу билан бир вақтда ойнинг биринчи ва иккинчи ўн кунлигида бу цехда кўплаб вақт иш кутиб бекорга кетаётганлиги тўғрисида сўз юритилди. Ишчилар заводда юк ортиш-тушириш ишларини ташкил этишга кам эътибор берилаётганлиги сабабли, корхона ой сайин катта жарима тўлаётганлигини айтдилар.

«Сигнал» ишлаб чиқариш-техника бирлашмаси коллективининг йиғилишида сўзга чиққан токарь М. Коган хўжасизлик фактлари тўғрисида мисоллар келтирди. У янги конструкциядаги буюмларга ишлов беришни кечиктириб, цехларга етарли даражада иш етказиб, бермаётганлиги учун бирлашма конструкторлик бюросини қаттиқ танқид қилди. Кўпгина деталларга техникавий ишлов берилмаган ва металнинг ярмидан ортиғи қириндига чиқиб кетмоқда. Бирлашма раҳбарлари ҳамда халқ назоратчилари қисқа муддатда ана шундай хўжасизликка чек қўйишлари керак — конференцияда сўзга чиққанлар якдиллик билан ана шундай фикрни айтдилар.

Тошкент трактор заводининг созловчиси А. Заковряжин, Октябрь революцияси номли завод чўян қуюв цехининг қуювчиси А. Султонмуродов ва бошқалар ўз коллективларида бўлиб ўтган йиғилишларда қимматли таклифлар киритишди.

Бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишлари ниҳоясида тегишли қарорлар қабул қилинди, мавжуд камчиликларни бартараф этишга қаратилган аниқ тадбирлар белгиланди. Янгидан сайланган халқ контроли группа ва постларининг аъзолари ўз фаолиятларини янги куч-қувват билан бошладилар. Уларнинг ўз олдиларига қўйган асосий мақсадлари — КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этишда коллективларга яқиндан ҳар тарафлама ёрдам беришдан иборатдир.

Ю. МИХАЙЛОВ,
шаҳар халқ контроли комитети раисининг ўринбосари.

Шаҳар Советининг депутати, коммунист Толиб Боймуротов пойтахтимиздаги 3-намунали босмахона халқ контроли группасига бошчилик қилади. Бу жамоатчи полиграфчи бутун куч-қувватини беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга сарфламоқда. У ҳам беш йиллик топшириқларини уч ярим йилда бажариш мажбуриятини олган.

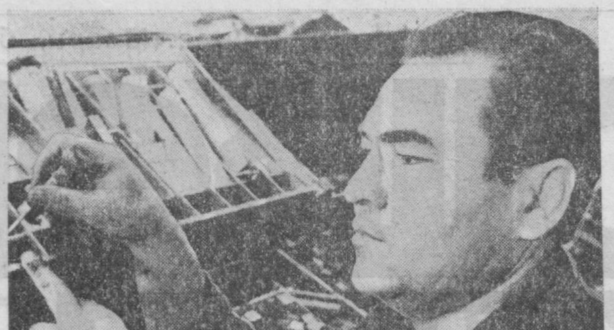

СУРАТДА: Т. Боймуротов.

М. Нуриддинов фотоси.

САНИТАРИЯ МАОРИФИ УЙИДАГИ ЛЎТТИБОЗ

Фан-техника тараққиёти гуриллаб ривожланаётган бир даврда сеҳргар-лўттибозлар пайдо бўлибди. Бунга балки ишонмассиз. Агар сиз бунинг ҳақиқат эканлигига ишонч ҳосил қилмоқчи бўлсангиз, Республика санитария маорифи уйига қадам ранжида қилишингиз мумкин. Бу даргоҳда сеҳргар, кечирасиз, бош врач Т. У. Тошбеков олти йил раҳбарлик қилди. Шу даврда ажойиб-ғаройиб ҳодисалар бўлиб ўтди.

Иш шундай бошланди. Т. Тошбековнинг кўнгли бир ўринбосар билан тўлмади...

Бош врачнинг ташкилий масалалар бўйича, редакцион масалалар бўйича ўринбосарлари, уч врач-методист, учта ўрта медицина ходими бирин-кетин пайдо бўлди. Буларнинг ҳаммаси штатдан ташқари эди. Ана шу ходимларга 1975 йил январдан то 1976 йил апрелгача қонунсиз тўланган сарф-харажатлар 13,6 минг сўмни ташкил этади.

Агар газетхон бу тадбирлар санитария маорифи уйи ишларини жонлантириш йўлида, кўргазмали агитация ҳамда лекция пропагандаси сифатини яхшилашга хизмат қилган бўлса керак, деб ўйласа, катта хато қилган бўлади. Нега шундай? Штатдан ташқари 9 ходимдан 7 киши маош бериладиган кундан ташқари, бирон марта ҳам бу даргоҳга келган эмас. Улар илгариги хизмат жойлари — соғлиқни сақлаш музейида ишни давом эттиравердилар. Бу қалтис ишнинг сири шундаки, санитария маорифи уйида тўланадиган маош музейдагидан кўпроқ эди. Шундай қилиб, музей ходимларининг маошлари қонунсиз равишда оширилди. Юқорида биз эслатиб ўтган давлатнинг 13,6 минг сўми ана шу мақсадга сарфланган. Т. Тошбековнинг рўйхатида соғлиқни сақлаш музейининг собиқ директори М. Я. Яровинский биринчи бўлиб турарди. Худди ана шу шахсни Тошбековга ўринбосар, бир вақтнинг ўзида санитария маорифи уйидаги пропаганданинг кўргазма воситалари бўлимига мудир қилиб тайинлашдан музей ходимларини қайта расмийлаштириш ишлари бошланиб кетди.

Санитария маорифи ишлари билан бевосита шуғулланиш учун Т. Тошбековда вақт қолмади. Шунинг учун бу муҳим иш бир неча йил мобайнида жуда ёмон аҳволга тушиб қолди. Аҳвол шу даражага бориб етдики, илгари мавжуд бўлган лекторлар группаси ва лекторлар бюроси ҳеч қандай иш қилмай қўйди. 1975 йили ўқилган 228 лекциянинг ярмидан кўпроғи Тошкент шаҳри ва Тошкент областига тўғри келган. Фарғона, Сурхондарё ва Қарши каби йирик областларда ўтган йили биронта ҳам лекция ўқилмаган.

Биз яна бир қизиқ воқеанинг гувоҳи бўлдик. Врач Сатторова ўтган йилнинг 14 октябрь куни соат 13.00 да Сирдарё областининг турли колхозларида бир йўла 6 та лекция ўқибди. Врач Турсунов эса, 10 октябрнинг ўзидагина Жиззах областининг колхозларида ўнта лекция ўқишга улгурган. Т. Тошбеков ўтган йили октябрь кунларининг бирида бешта лекция ўқишга улгурган. Шуниси қизиқки, бу лекцияларнинг ҳаммаси унинг хотини Л. М. Тошбекова мудира бўлган Куйбишев районидаги 426-болалар боғчасида ўқилган...

Шуниси ажабланарлики, Т. Тошбековнинг «меҳнат» фаолияти унинг меҳнат дафтарчасида ҳамма вақт ҳам ўзининг аниқ ифодасини топмаган. Тўғрироғи, ундаги ёзувлар бир-бирига номувофиқдир. Масалан, 1947 йил 7 майдан 1952 йил 24 мартгача Тошбеков Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 13-175 моддасига биноан маҳбусликда бўлган даврини у меҳнат дафтарчасида қишлоқ участка касалхонасида фельдшер бўлиб, кейин эса областлараро касалхонада шу вазифада, кейинчалик ОРС санитария врачи бўлиб, «ишлади», деб ёздиришга улгурган. Тошбеков жазо муддатини ўтаб қайтгандан кейин ҳам «уч кишининг ўрнига бир ўзи» ишлашга улгурди. Хуллас у лўттибозликда ном чиқарди.

Агар халқ назоратчилари бу ишга ўз вақтида аралашмаганларида унинг нима билан тугашини ҳеч ким айтиб бераолмаган бўлар эди. Халқ назоратчилари тўплаган материалларга асосан Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Коллегияси қарори билан Республика санитария маорифи уйининг бош врачи Т. У. Тошбеков қилмишлари учун вазифасидан четлаштирилди. Шунингдек, бош врачнинг штатдан ташқари учта ўринбосари вазифаси ҳам қисқартирилди. Юз берган камчиликларни бартараф этишнинг аниқ тадбирлари белгиланди.

Бўлиб ўтган ҳангомалар тўғрисида Т. Тошбеков ҳисобда турган Октябрь район партия комитети ҳам ўз фикрини айтиши керак. Чунки, Т. Тошбеков партияга кираётганда судланганлиги ва маҳбусликда бўлганлигини яширган.

М. КАРИМОВ,
шаҳар халқ контроли комитетининг инспектори,

С. БОВКУН.
«Тошкент оқшоми»нинг штатсиз мухбири.

• Район комитетларида

НОЎРИН БЕРИЛГАН МУКОФОТ

Куйбишев район халқ контроли комитети шаҳар маҳаллий саноат Бошқармасига қарашли 2-тикув фабрикасида текширув ўтказганда фабрика ишчи-хизматчиларини мукофотлашда фонд маблағларини тақсимлаш қоидаси қўпол равишда бузилганлиги фактлари очиб ташланди. Масалан, 1975 йилда фабрика бош инженери И. Кузина имзоси билан чиқарилган буйруқда 1.298 метр газлама ишчиларга мукофот тариқасида берилди деб, ҳисобдан ўчирилган. Бу ҳол бир неча бор такрорланган. Натижада 1975 йил январдан 1976 йил апрелгача 2.658 сўмлик 2.511 метр газмол қонунсиз ҳисобдан ўчирилган. Шуниси қизиқки, газмолларнинг бир қисми орадан бир неча ой ўтгач, омборхонага қайтариб қўйилган. Шундай қилиб 1975 йил ҳамда 1976 йилнинг биринчи кварталида корхона моддий рағбатлантириш фонди ҳисобига 18,5 минг сўмдан зиёд ортиқча харажатга йўл қўйган.

Назоратчилар текширув пайтида фабрикада моддий ёрдам кўрсатиш ҳам нотўғри тақсимланаётганлигини фактини аниқладилар. Моддий ёрдам кўрсатишга берилган 882 сўмдан атиги 180 сўмини ишчилар олганлар.

Куйбишев район халқ контроли комитетининг қарори билан корхона ишчи-хизматчиларини мукофотлашда фонд материалларидан қонунсиз фойдаланилганлиги учун 2-тикув фабрикаси директори Н. Умаровга виговор эълон қилинди. Бундан ташқари унга ойлик маоши ҳажмида жарима солинди. Фабрика бош инженери И. Кузина билан бош бухгалтер Н. Чохареста нисбатан ҳам шундай жазо қўлланди.

• Ишдаги тажрибалардан

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

Бизнинг 2-автокомбинат шаҳарда энг йирик таксомотор паркларидан ҳисобланади. Пассажирларга хизмат кўрсатиш маданияти доимо халқ назоратчилари диққат марказида. Автокомбинатда мингдан ортиқ комфортабелли енгил автомашиналар бўлиб, улар ҳар куни ўн минглаб ҳамшаҳарларимизга, кўплаб ташкилот ва муассасаларга хизмат қиладилар. Икки ой муқаддам комбинат янги, техниканинг сўнгги ютуқлари билан жиҳозланган корпусга кўчиб ўтди. — Шу муносабат билан коллектив олдида кўпгина ҳал қилинадиган мураккаб масалалар кўндаланг бўлиб қолди. Бу масалаларни ҳал этишда ҳар қачонгидек, маъмурият ва партия ташкилотига халқ назоратчилари амалий ёрдам кўрсатдилар.

Автокорхонанинг цех ва колонналарида юздан ортиқ назоратчилар меҳнат қилишмоқда. Уларни ҳар бир участкада учратиш мумкин. Принципиалликлари, ишбилармонликлари, камчиликларга нисбатан муросасизликлари туфайли умумколлектив ҳурмат ва эътиборини қозонишган. Шунинг учун ҳам автокомбинат ютуқлари ҳақида сўз борганда, аввало, назоратчилар номи тилга олинади.

Шуни айтишнинг ўзи кифояки, тўққизинчи беш йиллик плани 1975 йил 25 июлда бажарилди. Планга қўшимча 3 миллион 709 минг сўмлик даромад кўрилди. Меҳнат унумдорлиги 20 процентдан зиёд ўсди. Коллектив тўққизинчи беш йилликда эришган ютуқлари эвазига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил Байроғи билан мукофотланган.

Биз ўз ишимизда мавжуд барча ички имкониятлардан меҳнат унумдорлигини ошириш, ишчи вақтининг бекорга кетишини ҳамда самарасиз сарф-ҳаражатларни кескин қисқартириш, пассажирларга хизмат кўрсатиш сифатини ошириш йўлида максимал фойдаланишни олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз.

Сўнгги масалага назоратчилар алоҳида эътибор беришяпти. Назоратчилар икки ҳафтада бир марта махсус ишлаб чиқилган график асосида объектларда шаҳарликларга хизмат кўрсатишни яхшилаш масаласини бир неча йиллардан буён узлуксиз текширмоқдалар. Йўловчиларни машинага ўтказиш, таксометрнинг иши, қандай юклар ташилаётганлиги синчиклаб текширилди. Қоидани бузувчилар устидан акт тузилди. Акт халқ контроли группаси бюросининг йиғилишида, корхона маъмурияти ёки партия ташкилотида муҳокама қилинади. Назоратчиларнинг самарали ишлари туфайли шикоятлар йил сайин камайиб бормоқда.

Халқ назоратчилари шунингдек, ҳаракатдаги составнинг ремонти сифатини ҳам текшириб борадилар. Уларнинг 1 ва 2 техника хизмати кўрсатиш цехларида, резина-техника ремонти участкасида олиб борган рейдларидан сўнг ремонтлар сифати бирмунча яхшиланди. Мана бир мисол.

Илгарилари арзимаган эҳтиёт қисм етишмаслиги ҳайдовчиларга ноқулайлик туғдирар эди. Шунда назоратчилар бевосита комбинатнинг ўзида майда эҳтиёт қисмларни тайёрлашни йўлга қўйиш мумкин эмасмикан, деган масалани ўртага ташладилар. Улар цехларда бўлиб, ишчилар билан маслаҳатлашдилар, тахминий ҳисоб қилиб; ўз кучимиз билан бунга эришиш мумкин, деган қарорга келдилар. Назоратчилардан А. Варламов, З. Магдеев, Р. Нурматовлар енг шимариб ишга киришдилар. Қисқа муддатда прокладка, втулка, манжетлар тайёрлаш йўлга қўйилди.

Бугунги кунда майда эҳтиёт қисмларнинг 80 проценти комбинатда тайёрланмоқда. Комбинат ошхонасида овқатларнинг тайёрланиш сифати, ёнилғи-мойлаш материалларидан тежабтергаб фойдаланиш, омборхоналардаги материалларнинг сақланиши, автомашиналардаги таксометрларнинг тўғри ишлаши каби масалалар назоратчилар кўз остида.

Шунинг билан бирга, бугунги кунда автокомбинат назоратчилари фаолиятида ҳали амалга оширилмаган масалалар ҳам бор. Масалан, меҳнат интизомининг бузилиши корхонага бирмунча зарар келтирмоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина прогуллар 780 ишчи кунини ташкил этади. Сменалар ўртасида бекор туриб қолиш ҳоллари ҳамон давом этмоқда. Қатновдаги таксиларнинг иш режими бузилган. Ана шу камчиликларни қисқа муддатда бартараф этиш — бизнинг бугунги кундаги вазифамиздир. Биз бу вазифани ҳал этамиз.

А. ЛАТИФОВ,
2-автокомбинат планиқтисод бўлимининг катта инженери, халқ контроли бош группасининг аъзоси.

Тошкент оқшоми
ХАЛҚ КОНТРОЛИ

✦ НАЗОРАТЧИЛАР САФИ КЕНГАЙДИ

✦ МУРОСАСИЗЛАР СИГНАЛИ

✦ САВДОДАГИ ТАРТИБСИЗЛИК

✦ ЮК ОРТИШ-ТУШИРИШГА ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

ВАГОНЛАР БЕКОР ТУРИБ ҚОЛЯПТИ

«Тошкент оқшоми» газета редакцияси ва шаҳар халқ контроли комитетининг қўшма рейди

Ўз кўзимиз билан кўрганларимиз тўғрисида гап бошлаймиз. Халқ хўжалик юкларини ташиш учун вагонлар, платформалар, тўкиладиган материаллар ташийдиган вагонлар, рефрежераторлар, цистерналар нақадар зарур эканлиги ҳаммага маълум. Улар бир жойда тўплаб қўйиш учун эмас, балки юк ташиш учун зарурдир. Уларнинг бирон муҳлат тўхтаб туриши давлатга қимматга тушади. Шунинг учун ҳам темир йўлнинг барча участкаларида юк ортиш-туширишнинг қатъий муддати белгиланган. Кўпинча бу муҳлатлар баъзи сабабларга биноан бузилиб туради. Тошкент шаҳар саноат корхоналари ва ташкилотлари томонидан темир йўл вагонларида юк ортиш-тушириш ишлари қандай ташкил этилганлиги тўғрисида бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Айниқса, байрам кунларида темир йўл станцияларида кўплаб вагонларнинг вақти бекорга ўтади. Шуни аниқлаш мақсадида «Сергели» темир йўл станциясига келдик.

Станция бошлиғи Николай Сергеевич Кимни юк ортиш-тушириш майдонида учратдик ва шундай савол бердик:

— Вагонлардан юкларнинг туширилиши қандай?

— Ёмон, — деб жавоб қилди Н. Ким. — Ҳозирги пайтда юк майдонидаги пўлат изларда 80 тага яқин вагон турибди. Булардаги юкларни тушириб олиш муддати аллақачоноқ тугаган.

Темир йўл бўйлаб юришда давом этамиз.

— Мана бу ёғоч тахта ортилган 10 та вагон, — дея кўрсатади Н. Ким. — «Электроаппарат» бирлашмасига тегишли. Улардаги юкларни тушириш нормаси аллақачон ўтиб кетди, уч-тўрт кундан буён олиб кетишмайди.

Кейинчалик бизга маълум бўлишича, бу факт тасодиф эмас, балки бирлашма учун қоида бўлиб қолган экан. Ўзингиз ўйлаб кўринг-а, шу йил январь ойида «Электроаппарат» бирлашмаси вагонларнинг бекор туриб қолганлиги учун 2300 сўмдан ортиқ жарима тўлаган. Февраль ойида ҳам худди шундай воқеа юз берди. Ўшанда ҳар бир вагон белгиланган уч ярим соат ўрнига, 45 соат ва ундан ортиқ вақт туриб қолган. Булар шундан гувоҳ берадики, «Электроаппарат» бирлашмаси раҳбарлари вагонлардан юк тушириб олишдек муҳим масалани ўз ҳолига ташлаб қўйишган.

«Мосремстройм онтаж» ремонт-қурилиш бошқармаси раҳбарлари тўғрисида ҳам ана шу фикрни айтиш мумкин. Юк майдонида ана шу бошқарма учун минглаб километр масофадан юборилган темир-бетон плиталар айқаш-уйқаш бўлиб ётибди. Улар Тошкентга беш ой муқаддам етиб келган, лекин ҳали ҳам ўз эгаларини топа олмайди. Ремонт-қурилиш бошқармаси раҳбарларининг ана шу хўжасизликлари давлатга ўн минг сўм жарима тўлашга сабаб бўлмоқда. Бу жарима материал қийматидан анча ошиб кетган.

— Ана шу плиталар ёнида темир-бетон арклар ҳам ётар эди, — дейди Н. Ким. — Ниҳоят, «Мосремстроймонтаж» ремонт-қурилиш бошқармаси яқинда уларни олиб кетди. Лекин 6 минг сўм жарима тўлади.

Бу ремонт-қурилиш бошқармаси юк майдонидан ўзларига тегишли буюмларни олиб кетишни унутаётган биргина ташкилот эмас. Биз гоҳ у ерда, гоҳ бу ерда тартибсиз ётган металл конструкцияларни, турли ускуналар, қурилиш материалларини кўплаб учратдик. Уларни занг босган, пачоқланган, фойдаланишдан кўра тезроқ темир-терсакка топширишга «яроқли» бўлиб қолган.

«Ўзбекистон» кўн бирлашмасига ажратилган темир йўл тупигида ҳақиқий хўжасизликнинг гувоҳи бўлдик. Бу ердан юриб бўлмасди. Чунки, темир йўлдаги ҳалқоб сув ва лойларга турли хил қимматбаҳо химикатлар қоришиб ётарди. Улар яроқсиз ҳолга келган.

Бизнинг шу ергача қилган ҳикоямиз пластинканинг бир томони холос. Энди унинг иккинчи томонидан эшитинг. Юк майдонидаги «сайр»имиз пайтида ёнимизга бир неча киши келди. Биринчи бўлиб, Фрунзе райпишчеторги базасининг мудири А. Аҳмаджонов бизга мурожаат қилди.

— Мен ҳозиргина Смоленскдан келдим, омборхона учун ускуналар келтирдим. Уларни тезроқ тушириб олиш мақсадида станцияга ўз кран ва автомашиналарим и м и з ни олиб келдик. Бор йўғи уч-тўрт соатлик иш. Биз бўлсак, беш соатдан буён шу ерда қаққайиб турибмиз. Чунки вагонларни орқа йўлга элтиб қўйишган, бу ердан ускуналарни тушириб бўлмайди.

Паркент қишлоқ матлуот жамиятининг экспедитори Ҳ. Урумбоев ҳам худди шундай эътироз билдирди. Уларга тегишли вагонларни баланд изга қўйганликлари учун ўнта автомашина билан юкчилар бригадаси қоғоз халталардаги тузларни тушириб ололмай, гаранг бўлиб туришарди.

Бундан шу нарса маълум бўлдики, вагонларнинг бекор туриб қолишига фақат мижозларгина эмас, балки темир йўл ходимлари ҳам айбдордирлар. Темирйўлчилар ўз фаолиятларида кўп сонли мухлислар билан уюшқоқлик ҳамда келишиб иш кўришлари вагонлардаги юкларни ўз вақтида тушириб олишдек муҳим ва масъулиятли ишда муваффақиятга эришишнинг гарови бўлади.

В. ЧЕРНОВ,
шаҳар халқ контроли комитетининг инспектори.

Ф. ОВЕЧКИН,
«Тошкент оқшоми» газетасининг мухбири.

СУРАТЛАРДА: 4-трестнинг 11-кўчма механизациялашган колоннаси учун келтирилган фибрцемент плиталар вагонлардан тушириб олингандан кейин шундай аҳволга келган.

Қимматли химикатлар темир йўл бўйлаб юз метрдан ортиқ жойда сочилиб ётибди.

Ф. Овечкин фотолари.

РАССОМ ШАРҲИ

ТАРТИБСИЗ ОШХОНА

Киров район ошхоналар трестининг 7-ошхона филиали бор. Унда хўрандалар учун ҳеч қандай қулайлик яратилмаган. Ошхона зали доимо ифлос, таомлари маза-матрасиз тайёрланади. Халқ назоратчилари бу ерда текширув ўтказганларида хўрандаларнинг ҳақидан икки томонлама — ҳам тарозидан, ҳам пулдан, уриб қолинаётганлигини аниқладилар. Масалан, текширув куни тайёрланган паловнинг бир порцияси 42 тийин ўрнига 68 тийиндан сотилган.

Назоратчилар омборхонани кўздан кечирганларида холодильник камераси ишламаётган эди. Шунинг учун масаллиқлар бузилиб қолганлигини аниқладилар.

Текширув натижалари Киров район халқ контроли комитетида муҳокама қилингандан сўнг, топилган камчиликларни бартараф этиш юзасидан аниқ тадбирлар белгиланди.

ҲАМ ТАРОЗИДАН, ҲАМ ҲАҚИДАН

Халқ назоратчилари Октябрь райпишчеторгига қарашли 61-магазинни текширганларида совет савдоси қоидаси қўпол равишда бузилганлигини аниқладилар. Контроль харид пайтида сотувчи Абдуллаев 5 килограмм гўшт учун 9 сўм 50 тийин ўрнига 10 сўм олди. Тароз ҳам сотувчи фойдасига ишлайдиган қилиб қўйилган экан. Шундай қилиб, Абдуллаев ҳам ёқасидан, ҳам енгидан уриб қолишга одатланган.

Савдо қоидасини бузганликлари учун магазин директорининг ўринбосари Раупов билан Абдуллаевга қаттиқ виговор эълон қилинди. Абдуллаевнинг савдо ишида қолиш-қолмаслиги масаласини ҳал этиш Октябрь райпиштечорги раҳбарлари ихтиёрига ҳавола қилинди.

А. Багдасарян расмлари.

• РАЙОН КОМИТЕТЛАРИДА

ҲИСОБОТДАГИ ЯНГЛИШУВ

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлиги ахборот-ҳисоблаш марказида Собир Раҳимов район халқ контроли комитети томонидан ўтказилган текширувда ҳисоб ишлари ахборот-ҳисоблаш маркази томонидан кўпинча сифатсиз бажарилаётганлиги аниқланди.

Ҳисоблаш маркази ходимлари электрон-ҳисоблаш машиналари учун программа тузиш пайтида мавжуд прейскурантни нотўғри татбиқ этганликлари натижасида Тошкент шаҳар марказлаштирилган юк ташиш автомобиль трестига қарашли кўпгина автотранспорт корхоналари кўрган даромадлар ҳажмига қўшиб ёзилди, уларнинг ноҳақ планга қўшимча даромад олишларига тўғри келди.

2515-автоколонна, 127-автобаза, 3-автокомбинатда ахборот-ҳисоблаш марказининг нотўғри ҳисобларини қўллаш сабабли мижозлардан тахминан 13 процент ортиқча ҳақ олинган.

Электрон-ҳис о б л а ш машиналари учун программа тузишда ҳисоблаш маркази раҳбарлари томонидан ўз билгиларича тарифлар ўрнатиш ҳоллари содир бўлган. Бу ҳам молиявий қоидани қўпол равишда бузиш ҳисобланади.

Халқ назоратчилари ахборот-ҳисоблаш марказида ўзларига тегишли автотранспортдан фойдаланишда ҳам тартиб йўқлигини аниқладилар. Масалан, уларда КАЗ—651 автобуси бўла туриб, 127-автобазанинг ПАЗ—672 автобусидан муттасил фойдаланишган ва 1975 йил сентябрдан 1976 йил мартгача олти ярим минг сўмдан ортиқ ҳақ тўлашган.

Текширув материаллари Собир Раҳимов район халқ контроли комитетининг кенгашида муҳокама қилинди. Электрон-ҳисоблаш машиналари учун программалар ишлаб чиқишда назорат олиб борилмаганлиги, ана шу программалардан техника-иқтисод совети тасдиғисиз қўлланилганлиги учун ахборот-ҳисоблаш марказининг директорлик вазифасини бажарувчи С. Иброҳимхўжаевга, шунингдек, ҳисоблаш маркази директори ўринбосари И. Иноятовга виговор эълон қилинди. Ахборот-ҳисоблаш марказида топилган камчиликларни бартараф этишга қаратилган шошилинч тадбирлар қўлланди.

ЎТМИШ МАДАНИЙ ЁДГОРЛИКЛАРИНИ АСРАЙЛИК

ШАЙХАНТОҲУР АНСАМБЛИГА БИР НАЗАР

ГАЗЕТХОН ИЛТИМОСИ

Ҳурматли редакция! Пойтахтимизда сўнгги ўн йил ичида кўплаб маданий-маиший ва турар жой бинолари қад кўтарди. Шаҳримиз жамоли таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Тошкентнинг ҳозирги ҳусни-камоли таърифига сўз топиш ҳам қийин. Аммо, мен сизларнинг эътиборингизни бир масалага қаратмоқчиман.

Маълумки, Тошкентни Самарқанд, Бухоро, Хева каби ўтмиш обидаларига бой шаҳарлар билан солиштириб бўлмайди. Лекин, бундан Тошкентда архитектура обидалари йўқ деган маъно келиб чиқмайди, албатта. Шаҳримизда ўн бешдан зиёд ана шундай обидалар сақланиб қолганлиги фикримизнинг далилидир. Булар орасида энг машҳури Шайхантоҳур ансамблидир. Бу ердаги тўртта мақбара ўтмиш обидаси сифатида бизгача сақланиб келган. Мақбараларнинг кўриниши унинг ёнидан ўтган одамда ачиниш туйғуси уйғотади. Айниқса, Шайхантоҳур ва Қалдирғочбий мақбаралари. Унинг ёнида бадиий буюмлар фабрикаси биноси қурилганда шу ансамблга тегишли икки бино ҳам бир ҳолга келиб қолган эди. Мақбараларга кириш учун олдин қурилган машҳур Чортоқ ҳам қайта тикланадими! Ё бу ҳақда ҳеч қандай режа йўқми! Мақбаралар бадиий буюмлар фабрикасидан ажратиб олинадими ё шу кўйи қолиб кетаверадими! Умуман, ўтмишнинг бу обидаларини сақлаб қолиш учун тадбирлар белгиланганми!

Абдуғаффор ИМОМНАЗАРОВ, газетхон.

Жуда ўринли савол. Шундай эмасми?

Партия ва ҳукуматимиз ўтмиш обидаларини асраш учун жуда катта ғамхўрлик кўрсатмоқда. Уларни қайта тиклаш ишларига кўплаб маблағлар ажратмоқда. Тегишли ташкилотлар, архитектор ва қурувчилар бу обидаларни сақлаш, уни авлоддан-авлодга етказиш учун кўпгина ишларни амалга оширишмоқда. Бу обидаларга ўтмишда бунёдкор ва меъмор, захматкаш халқ меҳнати, кўз нури сингани учун ҳам қадрли ва эъзозлашга лойиқдир.

Кўҳна ва навқирон Тошкентда ҳам ўтмишнинг бундай обидалари анчагина. Уларнинг кўпчилиги тартибга солинди, қайта тикланди, турли пардозлаш ишлари амалга оширилди.

Шайхантоҳур ансамбли тақдири ҳақида, қандай ишлар амалга оширилаётгани, белгиланган режалар тўғрисида сўз юритишдан олдин тарихий фактларга бир назар ташлайлик.

Ҳозир Шайхантоҳур деб номланган жойда XIV асрда яшаган шайх Хованди Тоҳур мақбараси бўлган. Профессор А. Семёновнинг айтишича, тошкентлик шайх Умар Боғистонийнинг тўнғич ўғли бўлган экан. Архитектура маълумотларга қараганда эса, ҳозирги мақбара XIX асрда шайх Хованди Тоҳур қабри қолдиқлари устига қурилган. Кўҳна Шайхантоҳурда неча асрлардан бери масжид, мадраса ва мақбаралар қурилавериб, яхлит бир архитектура комплекси пайдо қилган.

Унга асосий кириш жойи Тошкўча (ҳозирги Навоий кўчаси)да меъмор-уста Абдураҳмон қўли билан қурилган «Чортоқ» деб номланган гумбаз бўлган. Унинг эшиклари XIX асрда Қўқоннинг машҳур усталари томонидан яратилиб, бу ерга келтирилган. Мақбарадан шимолроқда унча катта бўлмаган, XV асрга оид яна бир мақбара бўлиб, ривоятларга кўра у Дашти Қипчоқ шаҳзодаси Қалдирғочбий қабри устига ўрнатилган экан. Комплекснинг энг йирик — XV аср учун характерли бўлган қисми Юнусхон мақбарасидир. Бу мақбара эса унинг ўғли Олачахон томонидан қурилган.

Бу мақбаралар тақдири тўғрисидаги саволимизга Ўзбекистон тарихий ва маданий ёдгорликларни сақлаш жамияти Тошкент шаҳар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ А. Муҳаммадкаримов шундай деди:

— Маълумки, эски Тошкент тўрт даҳага бўлинган. Булар орасида энг каттаси Шайхантоҳур даҳаси ҳисобланган. 1966 йилги зилзилагача бу ер анчагина кўримли жой бўлган. Бироқ, ўша йили атрофдаги баъзи биноларнинг бузилиб кетиши натижасида чиқиндилар уюми ансамблни аянчли аҳволга солиб қўйди. Шайхантоҳур ва Қалдирғочбий мақбаралари эса бадиий буюмлар фабрикаси ҳовлисида қолди. Сўнгги йилларда эса Юнусхон мақбарасини қайта тиклашга бир неча бор қўл урилди. Бироқ, шаҳримизда реставрация устахонаси бўлмагани туфайли бу иш ниҳоясига етказилмади.

1975 йил 25 апрелда Тошкент шаҳар Совети Шайхантоҳур территориясини ободонлаштириш тўғрисида қарор қабул қилди. Бунга асосан территория қурилиш чиқиндиларидан тозаланди. Фонтанчалар ўрнатилди. Атрофи гулзор қилинди, ёритгичлар ўрнатилди. Навоий кўчаси томонида эса гранит зиналар қилинди. Қисқаси, у анча тартибга келтирилди.

Бу ишларнинг ҳаммаси шаҳар жамоатчилигининг кучи билан, ҳашар йўли билан қилинди. Бунда айниқса «Ташинжстрой», «Таштрансспецстрой» трестлари, Ўзбекистон шаҳарсозлиги илмий-тадқиқот институти, бадиий буюмлар фабрикаси, Тошкент политехника институтининг коллективлари активлик кўрсатишди. Ана шу қарорда икки мақбарани бадиий буюмлар фабрикаси ҳовлисидан ажратиб қўйиш кўзда тутилган. Бу яқин келгусида амалга оширилади. Бундан ташқари, республика ҳукумати қарорига мувофиқ, Тошкентда реставрация устахонаси ташкил қилиш ҳам кўзда тутилган.

Юқоридаги архитектура ёдгорликларини қайта тиклаш борасида қандай тадбирлар белгиланганлиги ҳақида Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги қошидаги ёдгорликларни ва тасвирий санъатни сақлаш Бош бошқармаси бўлим бошлиғи Ҳайрулла Тожиевич Султонов шундай ҳикоя қилади:

— 1975 йилда Шайхантоҳур архитектура ансамблини реставрация қилиш юзасидан лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди. Шу йили министрликка қарашли ремонт қурилиш бошқармаси Юнусхон мақбарасида бир қатор ишлар олиб борди. Аммо, бу ташкилотда малакали, халқ усталарининг етишмаслиги туфайли мақбарадаги ишлар вақтинча тўхтаб қолди.

Ўша йили Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Тошкентда махсус илмий-реставрация ишлаб чиқариш корхонаси ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилди. У асосан Тошкент шаҳри ҳамда Тошкент, Сирдарё ва Жиззах областларидаги ўтмиш ёдгорликларини қайта тиклаш ишлари билан шуғулланади. Бир неча минг сўмлик қайта тиклаш ишларини амалга ошириш кўзда тутилган. Жумладан, Тошкентда архитектура ёдгорликларини қайта тиклашга 200 минг сўм ажратилган. Шу кунларда қайта тиклаш ишлари бошлаб юборилади.

Аммо, бундан Шайхантоҳур ансамблида ҳанузгача ҳеч қандай иш қилинмади, деган маъно келиб чиқмаслиги керак. Юнусхон мақбарасининг ички қисмлари қайта тикланди. Лойиҳада виставка зали қуриш кўзда тутилган. Бу залга Тошкентдаги ёдгорликларни тиклаш лойиҳалари ва бошқа кўпгина экспонатлар қўйиш мўлжалланмоқда. Мақбара атрофини ободонлаштириш ишлари бошланган. Қалдирғочбий мақбараси гумбазини қайта тиклаш ҳам тугалланди. Уни Самарқанддаги махсус устахона бригадаси келиб қурди. Мақбара атрофини ободонлаштириш ишлари давом этмоқда.

Ҳозир трамвай ўтаётган линияда Шайхантоҳур ансамблининг дарвозаси бўлган эди. Уни тиклаш режамиз бор. Эндиликда йўлка ёнидаги зиналардан бошлаб дарвоза тикланади. Бунинг учун лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёрланди. Шуни айтиш керакки, энг аввало қайта тиклаш ниҳоятда зарур бўлган мақбаралар устида иш олиб бориш кўзда тутилмоқда.

Мана, икки жавобни ўқидингиз. Ўйлаймизки, бу қилинган ишлар белгиланган катта режанинг бир қисмигина, холос. Ўтмишимизнинг бу архитектура обидаларини қайта тиклаб, уларни асраб-авайлаш тегишли ташкилотлар коллективларининг шарафли бурчидир.

Ҳ. ИКРОМОВ.

Иброҳим РАҲИМ

ОДАМ ҚАНДАЙ ТОБЛАНДИ

ИБРОҲИМ РАҲИМНИНГ АНА ШУ НОМДАГИ ЯНГИ РОМАНИ ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ ҲАЁТИГА БАҒИШЛАНГАН. ҚУЙИДА АСАРДАН ПАРЧА БОСИЛДИ.

Қисмат дафтаримни очмасдан аввал танишиб олайлик.

Номим Эркин, фамилиям Акбаров. Ўнинчи синфни битиргач, олий ўқув юртига киролмадим. Битта ўринга элликта ариза. Иншодаёқ йиқилганман. Ҳунарим ҳам йўқ, аммо гапга чечанман. Шунинг учун маҳалламда мени Эркинбулбул дейдилар. Маҳалла комитетининг мажлисида кўпроқ гапириб юборибман. Биттаю-битта нотиқ ўзим бўлганимданми, ҳеч ким мени тўхтатмади. Бердиев хусусида сайрагандан сайрадим. Лекин гапим инобатга ўтмади, Бердиев яна маҳалла комитетининг раиси қилиб сайланди.

— Мен сени қарқуноқ деб юрсам булбул экансан, — деди Бердиев ва ҳаммага эшиттириб такрорлади. — Эркинбулбул...

Ўшандан бери Эркинбулбул демасалар мени биров танимайди.

Ота-онадан икки ўғилмиз. Мен ва акам.

Акам газ-сув сотарди. Гоҳо қарашиб турардим. Ёз кунлари сувнинг бозори юришиб қолганда акам тўғридан тўғри водопровод сувидан ишлатар, сироп ўрнини баъзан бўялган сув босарди. Менга бу қилиғи ёқмасди. Ҳалолликка ундаб тарсаки ҳам еганман.

Бир кун онам билан келин ойим тўртталамиз жам ўтириб, нонушта қилаётганимизда акамнинг бу қинғир қилиғини юзига ҳам солдим. Онам унга қараб «қинғир ишнинг қирқ йилда ҳам қийиғи чиқади —ҳалол бўл, болам!», деди. Шунда акам, «ҳали сен менинг орқамдан қўйилган жосусмисан?» деди-да, мени яқинига йўлатмай қўйди.

Ўшандан бери акам билан чиқишмаймиз.

Акамнинг газ будкасидан кечиб, гулчиликка ўтдим. Шаҳар ҳовлимизда озгина офтобрўй жой бор эди. Ўша ерга атиргул ва бошқа гуллар ўтқаздим. Гулнинг турган битгани— пул! Бўйранинг ўрнидай жойнинг гулини баъзан бир халта пул қилиб оламан. Гул пуллашнинг йўлини билиш керак-да. Гулларим ҳамманикидан эрта очилади. Қолаверса, қаерда сотишни биламан. Ҳам эпчил, ҳам ҳушёр, ҳам гапга усталигим қўл келади. Яхши гапирсангиз харидор сиздан нари кетолмай қолади.

Менинг кимим кўп, мижозим кўп. Бирдан бир бойлигим ҳам шу бўлса керак. Ҳеч кимни зориқтирмайман. Бировнинг туғилган куни, кимнингдир тўй-ҳашами, кимникига меҳмон келмоқчи, кимдир кутловга бормоқчи. Шуларнинг ҳаммасини гул билан таъминлаш менинг бўйнимда. Ўзимники етмаса бировлардан топиб келаман. Ўзим ҳам катта гулчиларга қадрдон бўлиб олганман.

Ишларим юришгандан юришди. Одамлар менга ҳавас қиладиган бўлишди. Улфатларим ҳам кўпайди. Тўй-ҳашамларга, қариндош-уруғлар, ёр-биродарларнинг тантаналарига дуруст-дуруст тўёналар қиладиган бўлдим. Бувимнинг айтганларидек, одам қаторига қўшилиб қолдим. Лекин ҳаммага ёқиб қолган одам маҳалла комитетининг раисига, яъни менга булбул деб лақаб қўйган Бердиевга ёқмай қолдим.

Бердиев қизиқ одам. Унинг нима демоқчи эканини билиб бўлмайди. Тирикчилик қилишга йўл бермайди. Гоҳ гул экма, деб тиқилинч қилади, гоҳ гул сотма, деб хархаша қилади. Зиёфатга чақирсам киради-ю фотиҳа ўрнига ҳам, раҳмат эвазига ҳам шу ишингни бас қил, дейди, холос.

У кишига ҳеч гап тушунтириб бўлмайди. Мен унинг учун «тунеядец» —текинхўр эмишман. Текинхўр бўлиб нима қилибман, бировнинг нонини ўғирлаб ебманми?! Ўз кунимни ўзим кўряпман десам ҳам бари бир тушунмайди.

Орадан бир неча вақт ўтгандан кейин Бердиев дарвозамни тақиллатиб келди-да:

— Ишламасанг, ўқишга кирмасанг, маҳалламиздан кўчиб кет! — деди.

— Қанақа иш, қандай ўқишга кирай? — деб сўрадим.

— Танлаганингга кирасан! Ўнинчини битирган болалар заводга кириб юз сўмдан ортиқ маош олишяпти. Баъзилар троллейбус ҳайдаяпти. Қўлларида пул ўйнайди,— деб туриб олди.

Гулчиликни сира иш деб ҳисобламайди. Уни пенсионер чоллар қилсин эмиш. Бе! Чолларга чкора! Оёғини зўрға судрайдиган қариялар ҳозирги замон уйларининг қайси бирига кириб чиқа олади?! Уйлар қаватма-қават. Бирининг лифти бор, бирида йўқ. Чолларнинг иши эмас гулчилик.

Бердиев кейинги пайтларда тез-тез эшикни тақиллатиб келадиган, «бу ишингни бас қил!» дейиш ўрнига қарзга пул сўрайдиган бўлди. Бераveriб зерикдим. Охири икки марта қуруқ қайтардим-да балога қолдим. Ишим участкавойнинг қўлига ўтди.

Участковой лейтенант Ҳакимов ҳар ҳафтада бир келиб, ишга кирган, кирмаганимни сўраб кетади. Ҳар хил баҳоналар қиламан. Аммо гулчилик қилишимни мутлақо айтмайман.

— Ўзинг тополмасанг, мана мен топиб бераман, — деди бир кун Ҳакимов ғамхўрлик қилиб, —Хоҳласанг милиционерликка киритиб қўяман. Янги кийим беради. Маоши ортган. Хўп деявер, бу иш қўлингдан келади.

— Бошқа иш қидиряпман... — деб баҳона қилдим.

— Қаердан?

— Узоқ Шарқдан, —дедим ҳеч важ тополмагач.

— Узоқ Шарқда нима қиласан? Шу ернинг ўзида иш қайнаб ётипти. Газеталарни ўқияпсанми, тўртинчи бетлари «ишчи керак» деган эълонга тўлиб чиқяпти. Ёки регулировкачиликка ўқишга кирақол. Озгина ўқийсану, катта йўлга чиқасан.

Мен унга ҳам баҳона кўрсатдим:

— Машина кўпайиб кетди. Бошқариш қийин. Қўрқаман. Яхшиси, светофорларни кўпайтира қолинглар.

Беш-олти кун Ҳакимовнинг кўзига кўринмай юрдим. Яна бир куни дуч келиб қолиб менинг ҳақимда молия бўлимига маълумот бермоқчи, катта солиқ солдирмоқчи бўлди. Молияга ҳам чап бериб юрдим. Чунки, қўлга туширадиган молим йўқ. Гул сотиш чайқовчиликка кирмайди. Яна ўз билгим билан тирикчилик ўтказавердим.

— Қачонгача мени шарманда қиласан?!— деди бир куни Ҳакимов қўлимдан ушлаб олиб.

— Нима қилибман?

— Ҳар куни гап эшитаман. Участкангда ишламай тишлайдиган одам бор, деб ҳар куни мени танқид қиладилар.

Бош эгиб жавоб қилдим:

— Меҳнатга ўрнашаман дедим, ўрнашаман! Худо хоҳласа кузда меҳнат дафтарчамни ўз қўлим билан келтириб бераман, ўз кўзингиз билан ўқийсиз.

Унинг жаҳли чиқди. Менга хўмрайиб деди:

— Кузгача?... Бекор айтибсан. Бизда билаги кучга тўлган йигитчанинг кузгача тупроқ чангитиб юриши гуноҳ! Ҳамманинг сафида бўлишинг керак!

Ялиниб юриб зўрға бир ҳафтага муҳлат олдим. Ниятим —вақтни чўзиш, ўстирган гулларимни пуллаб олиш эди. Бир ҳафта ўтгач, у яна эшигимни тақиллатиб келди-да, «ҳе, Эркинбулбул бу ёққа чиқ!» деди. Саватга гулларни жойлаётган эдим. Уни яширдим-да, бир дона атиргул кўтариб, қаршисига чиқдим.

— Мана, шу гулни сизга атаб... Ҳидлаб юринг... — дедим-да, оладими-йўқми деган ҳавотирда турдим.

Ҳакимов гулимни қўлига олди. Роҳат қилиб ҳидлади-да, сўради:

— Шунақа атиргулингдан қанча бор?

— Сизга қанча керак? Қанча десангиз ҳам бир зумда муҳайё қиламан! — дедим севиниб. Унинг ўзини ҳам чўпқат қилиб олиш нияти миямга югуриб келди. —Дарровда топаман. Ўзингиз олиб кетасизми ёки уйингизга элтиб берайми?..

— Уйингда борини олиб чиқ! — буюрди у.

Саватдаги гулни олиб чиқдим.

— Ҳаммаси шуми?!.

— Ҳаммаси шу... дедим. Авзойига қарасам гул сотиб оладиган эмас.

— Неча пул туради?

— Сизга бепул ўртоқ милиция лейтенанти...

— Нархини айт! —деди участковой Ҳакимов овозини баланд қилиб.

— Бир сўм бера қолинг.

— Ростини айт!

— Оғринсангиз, эллик тийин...

— Мана сенга уч сўм! Розимисан? — сўради Ҳакимов кўзимга қараб.

— Розиман. Яна олиб чиқиб берайми? Керак бўлса сизга топилаверади.

— Топиладиган жойини кўрсат менга! — деди у пўписа билан.

Топиладиган жойи гул бозорида эканини айтган эдим, у менга қаттиқ тикилди-да:

— Узил-кесил гап шуки, бу ҳунарни ташла!— деди. — Йўқса мажбурий хизматга рўпара қилиб қўйишим мумкин. Ихтиёрий хизматга юрадиган бўлсанг мен сенга иш топиб қўйдим.

Рости қўрқдим. Бу участковойнинг қўлидан ҳар иш келади. Мени безори деб, ўн беш суткага рўпара қилиши ҳам мумкин.

— Майли, сиз айтган ихтиёрий ишга бораман, — дедим.

Саватдаги гулни ўзимга кўтаргизиб, катта кўчага бошлади. Юрагим дук-дук уради. Гўё у мени алдаб, қамоққа ҳайдаб кетаётгандай: —«Хайр, гулзорим. Хайр чўпқатларим... Алвидо, кафтимга тушиб турган сўлкавойлар...»

(Охири келгуси сонда).

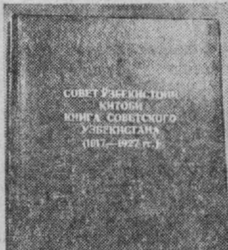

КИТОБЛАР ХАЗИНАСИ

Ўзбекистон ССР Давлат китоб палатаси—50 ёшда

Шу йилнинг январь ойида Ўзбекистон ССР Давлат китоб палатаси ташкил қилинган кунга 50 йил тўлди. Маданият муассасаси ўз фаолиятини китоб сақлаш бўйича матбуот нашрларини қайд этиш ва тарқатиш билан бошлади. Ярим асрлик давр ичида у матбуот библиографияси ва статистикаси, республикада нашриётчилик ишларини каталоглаштириш ва илмий-техника ахборотининг йирик марказига айланди.

Ҳар бир китобнинг муаллифи, асарнинг номи, нашриёт, чиқарилган вақти, тиражи ҳақида тўпланган библиографик кўрсаткичлар оддий маълумотларгина бўлиб қолмай, балки мутахассислар учун яхшигина справочник ўрнини босади.

Ёш Туркистон республикаси ўзининг матбуот борасидаги дастлабки қадамларини қандай бошлаганлиги ҳақида маълумотларга мурожаат қилайлик.

Ўша алангали йилларда кўпгина нашрларни тўплаш ва сақлашнинг имкони бўлмаган. Эндиликда республика китоб палатасида нодир нашрларнинг бир ярим мингга яқин нусхаси бор. Уларнинг номи яқиндагина нашрдан чиқарилган «Совет Ўзбекистони китоби»га киритилган. У китоб палатасининг 50 йиллиги муносабати билан нашр этилди.

Китоб хазинасида папирос қоғозидан тайёрланган брошюрани кўрсатишди. Унинг муқовасида Владимир Ильич Лениннинг портрети ва «Буюк почин» деган сарлавҳа ёзилган. Бу китобни Туркистон матбуоти маркази 1920 йилда нашр этган. Бундан илгарироқ В. Ильин (Н. Ленин) имзоси билан «Давлат ва революция» китоби чиқарилган. Владимир Ильич Лениннинг тахаллуси китобнинг муқовасига ёзилган. Рус ва араб ёзувларида 27 та шундай китоб бор. Улар Ўзбекистонда лениниоманинг бошланганлигидан далолат беради.

Жавонларда съездлар ва конференцияларнинг материаллари, ўлка халқ хўжалигининг ривожланиши, интернационал дўстлик ва Шарқ хотин-қизларининг озод қилиниши, саводсизликни тугатиш, экономика тўғрисида ҳикоя қилувчи мақолалар ва китоблар талайгина. Улар ёш совет республикаси учун сув ва ҳаводек жуда ҳам зарур бўлган.

1927 йилдан бошлаб китоб палатаси нашр этилган ҳар бир асарнинг мажбурий нусхасини қабул қила бошлади. «Совет Ўзбекистони китоби»нинг саҳифаларини варақлар эканмиз, статистика маълумотларининг оддий рақамларида Ўзбекистонда китоб нашр қилиш ишлари жуда ҳам тез тараққий қилганлигини ва бир вақтлар чор Россиясининг қолоқ чеккаси бўлган бу ўлкада ижтимоий тараққиёт юз берганлигининг гувоҳи бўламиз.

Ўзбекистон ССРда 1918 йилдан 1975 йилгача умумий тиражи 860 миллион нусхадан зиёд бўлган 70.270 босма саҳифа китоб ва брошюра чиқарилди. Ҳозирги пайтда китоб палатасининг асосий фонди 77 минг нашрдан иборат.

Шу кунларда Ўзбекистон ССР Давлат китоб савдоси палатасида китобларни қабул қилиш, контрол ва статистика, жорий библиография, марказлашган катологлаш, справка — библиография, Ўзбекистон матбуоти архиви бўлимлари ишлаб турибди. Палата ҳозирги пайтда справка маълумотларини республиканинг юзлаб кутубхоналари, илмий ташкилотлари, ўқув юртларидан олмоқда. Палатанинг ўзи йилига 200 босма саҳифада справочниклар китобини нашр этмоқда. «Ўзбекистон ССР матбуоти йилномаси» тўплами ҳар ойда чиқарилиб, республикада нашр этилаётган барча матбуот турларини қамраб олмоқда. Бу ерда матбуот маҳсулотларини мукаммал ҳисобга олишнинг уддасидан чиқадиган малакали ходимлар коллективи ишламоқда. Улар орасида китоб палатасининг ҳурматли ветеранларидан бири Мунаввар Баишова бор. У бу ерда 26 йил ишлади. Кекса ходим пенсияга узатилган бўлса ҳам севимли коллективи билан алоқасини узгани йўқ.

Жорий библиография бўлимининг мудири М. Ж. Жалиловага кўп йиллик ва самарали меҳнати учун Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими унвони, ходимлардан Л. И. Аҳмерова, Ш. М. Тolipовага эса Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг фахрий ёрлиқлари берилган.

В. БЕЛОПЛОТОВ.

* * *

Бугун китоб палатасида оддий иш куни. Столларда босмахоналардан эндигина келтирилган илмий асарлар, бадиий адабиётлар, дарсликлар турибди. Улар қайта ишлов учун ходимлар қўлига ўтади. Бу китоблар миллий маданиятимизнинг бебаҳо ёдгорлиги, давримизнинг йилномаси сифатида китоблар хазинасининг жавонларидан муносиб ўрин олади.

СУРАТЛАРДА: китоб палатаси юбилей нашрининг муқоваси, палата ходими Санобар Нурмуҳамедова китоб фондини кўздан кечирмоқда.

Автор фотолари.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

Л. КОРВАЛАН: ОЗОДЛИК БОНГИ УРИЛАЖАК

НЬЮ-ЙОРК. «Тресаламос» қамоқ лагерида азоб чекиб ўтган Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари Л. Корвалан ўзи учун ва бошқа минглаб чилилик ватанпарварлар учун озодлик бонги муқаррар урилишига аминдир. У яқинда фашистлар хунтаси зиндонига борган америкалик юрист С. Фолкнерга шу гапни айтди.

Фолкнер ўз ҳимоясидаги Л. Корвалан билан ва Халқ бирлиги ҳукуматининг бошқа икки таниқли арбоби— Хосе Кадемортори ва Данеэль Вергара билан учрашиш учун 15 майдан 19 майгача Чилида бўлди. У матбуот учун берган баёнотида зиндонда ўтказилган йиллар, қийинчиликлар ва маҳрумликлар чили халқи собиқ фарзандларининг руҳи ва иродасини букмаганлигини таъкидлади. Улар Чилининг хунта зулмидан озод бўла олишига аввалгидек ишонмоқдалар.

Ҳар уччала маҳбус адвокат билан бўлган суҳбатларда Чили халқи билан бирдамлик халқаро ҳаракатига чуқур миннатдорчилик изҳор этиб, бу мададкорлик зиммамизга тушган синовларни бартараф этишда бизга куч бахш этди, деб таъкидладилар. Ўз ҳимоямдаги кишилар билан ўтказган суҳбатларимнинг бошқа тафсилотларини «шахсий ва профессионал характердаги сабабларга кўра» ошкора қила олмайман, деб уқтирди.

Адвокат Сантьягода бўлган вақтида маъмурлардан, жумладан олий суд раиси Х. Эйсагирредан менинг ҳимоямдаги кишиларни қачон суд қилаcизлар ва улар устидан қачон расмий айбнома билан ҳукм чиқарасизлар деб аниқлашга ҳаракат қилди. Уларнинг жавобидан маълум бўлишича, ҳарбийлар бу ватанпарварларга қарши ишонса бўладиган бирон бир иш уюштиришнинг уддасидан чиқа олмай, уларни ҳеч қандай судсиз зиндонда сақлай беришни маъқул кўрмоқдалар. Бунда ўзлари эълон қилган «қамал ҳолати» деган қонунларни рўкач қилмоқдалар.

Фолкнер Чилида олган ўз таассуротларини ҳикоя қилиб, жумладан қуйидагиларни ёзади: «Мен яшаган меҳмонхона яқинида ва Сантьяго кўчаларида тиламчилик қилиб турган ёш болаларни кўрдим. Тирикчилик шу қадар қимматлашиб кетганки, ҳатто ишлаб турган «бахтиёр кишилар» ҳам қўл учида кун кечирмоқдалар. Меҳнатга яроқли кишиларнинг 20 проценти, айрим районларда эса 50 процентгача бўлган қисми иш тополмай юрибди».

Ю. РОМАНЦОВ.
ТАСС мухбири.

«БОКСБЕРГ» СТАНЦИЯСИ ҚУРИЛИШИДА

БЕРЛИН. ГДРдаги энг катта «Боксберг» иссиқлик электр станциясининг учинчи навбати қурилишида ГДР, Совет Иттифоқи, Польша ва Венгрия қурувчилари ҳамда монтажчиларининг интернационал коллективи меҳнат қилмоқда. ТЭЦ тўла қувват билан ишлай бошлаганидан кейин Лейпциг сингари бир ярим миллион аҳолиси бўлган катта шаҳарни таъминлаш учун етарли миқдорда энергия берадиган бўлади.

Венгриянинг боғлари

БУДАПЕШТ. Венгрия илгари ҳам олма ва нок, шафтоли ва ўрикнинг ажойиб навлари билан шуҳрат қозонган эди. Аммо халқ ҳокимияти йилларида боғдорчилик мислисиз ривожланди. Кейинги 25 йил ичида мевали боғлар майдони мамлакатда уч баравар кўпайди.

Ҳар йили мамлакат бозорларига бир ярим миллион тоннадан ортиқ турли мева келтириб сотилади ва чет элларга экспорт қилинади.

(ТАСС).

Жиноятчилар сони ортиб бораяпти

ВАШИНГТОН. Америка ёшлари ўртасида жиноят қилувчилар сони тўхтовсиз ортиб бормоқда. Болалар ўртасидаги жиноят масалалари билан шуғулланувчи сенатнинг кичик комиссиясида сенатор Б. Бай (демократ, Индиана штатидан) сўзга чиқиб, АҚШдаги жиноятларнинг қарийб ярми 20 ёшгача бўлган ёшлар орасида содир бўлмоқда, деб таъкидлади.

Сенатор Б. Бай айтдики, ёшлар ўртасидаги жиноят проблемаси мамлакатда ишсизликнинг авж олиб кетганлиги ва ёшларнинг келажакка ишонмай қолганлиги билан чамбарчас боғланган.

ФИЛИППИН. Кучли довул сабабли вужудга келган сув тошқини оқибатида мамлакат пойтахти — Манила шаҳрининг бутун-бутун кварталлари сув остида қолиб кетди.

СУРАТДА: Манила кўчаларида.

ЮПИ— ТАСС фотоси.

Минерал сувлар кўпаяди

Чортоқдаги минерал сувларни идишларга қуядиган завод маҳсулот бера бошлади. Корхона бир йил мобайнида 20 миллион дона шишага минерал сув қуйиш қувватига эга. Заводда юқори унумли ускуналар ўрнатилган, идишларни қабул қилиб олишдан тортиб то тайёр маҳсулотни омборда сақлашгача бўлган бутун технология жараёни тўла-тўкис механизациялаштирилган. Чортоқ заводи йил бошидан буён ишга туширилган «Ляна» ичимлик тайёрлайдиган иккинчи корхонадир. Учинчи корхона ишга туширилай деб турибди. Бу завод Фарғона областидаги Олтиариқ районида барпо этилмоқда. Бу ерда соатига 12 минг дона шишага сув қуйиб берадиган линияни монтаж қилиш бошланди.

• *Ажаб дунё экан*

Балиқдан... мол гўшти

ТОКИО. Япон олимлари сунъий мол гўшти тайёрлаш технологиясини ишлаб чиқдилар. Арзон денгиз балиғи мол гўшти тайёрлаш учун хом ашё бўлади. «Денгиз мол гўшти» яратувчилар унинг на озуқа хоссаси, на таъми ҳақиқий мол гўштидан фарқ қилмаслигини айтаяптилар.

Бундан аввал ғарбдаги баъзи мамлакатларда балиқ оқсилининг кукунсимон концентрати яратилганди, лекин унинг маза-мазраси йўқ эди. Япон «балиқ мол гўшти»да зираворлар ва хурушлар мослаб қўшилганлигидан шу муҳим камчиликка барҳам берилган.

Сунъий мол гўштини ҳақиқий мол гўштидек эластик ҳолга келтириш энг қийин иш бўлди.

Илгари японлар қарийб гўшт истеъмол қилишмасди, лекин кейинги 10—15 йил ичида мол гўшти билан қўй гўшти ҳам истеъмол этила бошланди. (ТАСС).

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ

Изланиш самараси

Узук, сирға, кулонлар ҳамиша севинч, шодлик бағишлаб келган. Шу безаклар бўлмаса янги турмушга қадам босаётган келиннинг ҳам, куёвнинг ҳам кўнгли тўлмайди. Шунинг учун ҳам заргарлик заводи коллективи нозик, хушбичим ва чиройли маҳсулот тайёрлаш учун тинмай изланмоқда.

Фақат шу йилнинг ўтган даври мобайнида завод рассомлари ва ишчиларининг самарали меҳнати туфайли 16 хил янги сирға, узук ва кулонлар ишлаб чиқарила бошланди. Улар ўзбек заргарлик санъатининг анъаналари асосида яратилганлиги учун харидорларга маъқул бўляпти.

Безанган мебель

Кокчетов областидаги Шучинск мебель фабрикаси болаларга мўлжалланган янги маҳсулот ишлаб чиқаришга киришди. Бу кароватча ва манежлар халқ эртаклари асосида яратилган расмлар билан безатилган.

Шу билан Қозоғистон мебель саноати маҳсулот турларини кўпайтириш бўйича олган йиллик мажбуриятини бажарди.

Ёш конструкторларга

«Черноморская игрушка» бирлашмасида «Атомоход» болалар конструкторини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Наборда музёрар кемасининг барча қисмлари бор. Ёш моделчи чизмага қараб, кема моделини мустақил йиғиши мумкин. Шу йилнинг ўзида бундай наборлардан мингта чиқарилиши мўлжалланмоқда.

СПОРТ. СПОРТ. СПОРТ. СПОРТ.

БУТУНИТТИФОҚ СПАРТАКИАДАСИГА ҲОЗИРЛИК

Партия ва ҳукуматимиз ёшлар ўртасида физкультура ва спортни кенг оммалаштириш ишига катта аҳамият бермоқда. Йилдан-йилга барча қулайликларга эга спорт комплекслари бунёд этилиб, олий ўқув юртлари студентлари, мактаб ўқувчилари, завод-фабрикаларнинг ишчи-хизматчилари ихтиёрига топширияпти. Бу борада шаҳримиздаги барча ўрта ва саккиз йиллик мактабларда ҳам ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

Шаҳримиз мактабларида замонавий футбол майдонлари, волейбол, баскетбол майдончалари кўпаймоқда. Улар ўз самарасини бермоқда. Кейинги йилларда ёшлардан юзлаб спортчилар етишиб чиқди. Уларнинг кўплари ҳозир спорт мактабларида тренерлик қилмоқдалар.

Шу тренерлар ва жисмоний тарбия ўқитувчилари раҳбарлигидаги мавжуд 240 та мактабда бир неча юз минглаб ўқувчи физкультура ва спорт сирларини эгалламоқдалар. Ёшлар ўртасида спартакиадалар ўтказиш анъанавий тус олмоқда. Шу йилнинг ўтган даврида шаҳар пионерлари ва юқори синфларнинг ўқувчилари орасида волейбол, баскетбол, қўл тўпи, енгил атлетика, шахмат-шашка, ГТО бўйича XXII анъанавий спартакиада ўтказилди.

Бу беллашувда спортнинг тўрт тури бўйича 800 ўқувчи қатнашди. Спартакиадада Чилонзор районининг мактаб ўқувчилари фахрли ўринни эгалладилар. Шунингдек, беллашувда Куйбишев райони мактаб ўқувчилари ҳам волейбол бўйича биринчиликни қўлга киритишди.

Фрунзе районидаги мактабларда қўл тўпи бўйича мусобақалар айниқса, намунали йўлга қўйилган. Район ўқувчилари биринчиликни қўлга киритдилар. Ғолибларга шаҳар халқ маорифи бўлимининг фахрий ёрлиқлари ва совғалар топширилди.

Мактаб ўқувчилари ихтиёрида бир неча замонавий спорт комплекслари бор. Ёшлар дарсдан сўнгги вақтларини ана шу спорт базаларида ўтказадилар. Ҳар бир ўқувчи 3—4 тадан спорт секцияларида актив қатнашади.

Мактаб пионер дружиналари орасида спортнинг ўн тури бўйича 3 даврада ўтказилган баҳорги спартакиада ҳам муваффақиятли якунланди. Бунда шаҳримиздаги 9 район мактабларидан 218 минг 897 ўқувчи қатнашди.

Мактаб, район мусобақаларида юқори ўрин эгаллаган ёш спортчилар шаҳар мусобақасида ҳам маҳорат кўрсатдилар. Умумкоманда ҳисобида Куйбишев райони биринчи ўринни эгаллади. Мазкур район ўқувчилари бир неча йилдан буён мусобақаларда пешқадамлик қилмоқдалар.

XXII анъанавий шаҳар мактаб ўқувчилари спартакиадаси шу йил июль ойида Львов шаҳрида ўтказилади. Бутуниттифоқ спартакиадаси олдидан катта синов бўлди.

Шаҳар спартакиадасида маҳорат кўрсатган 352 спортчи Ўзбекистон ССР мактаблари терма командаси составига киритилди. Улар Львовга боришади.

Шаҳримиз мактабларини малакали физкультура ходимлари билан таъминлаш диққат марказимизда турибди. Шу кунда ишлаётган 714 физкультура ходимларидан 600 таси олий маълумотли, физкультура ва спортда катта тажрибага эгадирлар. Ўзининг иш фаолияти давомида ўқувчилар орасида катта ҳурмат қозонган С. Арзуманов, А. Кобзев, Т. Ҳайдаров, Ғ. Ғиёсов каби физкультура ўқитувчиларининг ҳар бири кўплаб маҳоратли спортчилар тайёрладилар.

Шунингдек, шаҳримиздаги ҳар бир мактабда йилдан-йилга спорт комплекслари ишга туширияпти. Ўтган йили учта комплекс спорт зали қурилди. 523 минг сўмлик спорт жиҳозлари олинди. Ҳозир мактаблар қошида 211 спорт зали, 600 спорт майдончалари, 20 та тир, 16 та чўмилиш ҳавзалари ишлаётган бўлса, ўнинчи беш йилликда бу рақам деярли уч ҳиссага кўпаяди.

Шу йилнинг ўзида 8 та спорт зал, 23 та комплекс спорт майдончалари, 30 та тир, 8 та баскетбол майдони, 31 та чўмилиш ҳавзалари, 87 та қўл тўпи майдони ишга туширилади. Бир сўз билан айтганда, ёшлар ўртасида физкультура ва спортни янада авж олдириш борасида барча тадбирлар ишга солинмоқда, ўқувчиларнинг ёзги каникул кунларида ҳам спортнинг ҳамма турлари билан шуғулланишлари юзасидан жуда кўп тадбирлар белгиланди.

А. ЙЎЛЧИЕВ,
Тошкент шаҳар халқ маорифи бўлими мудири ўринбосари.

СУРАТДА: «Бахт» да ҳамшаҳарларимиз ана шундай дам олмоқдалар. Б. Йўлчиев фотоси.

ЁЗ КЕЛДИ: ҚАНДАЙ ДАМ ОЛЯПСИЗ?

ОРОМГОҲЛАР ҚЎЙНИДА

Синоптикларнинг берган маълумотларига қараганда Тошкентда июнь ойида ўртача ҳарорат 22—27 даражани ташкил қилар экан. Биринчи ўн кунликда ҳарорат одатдагидек бўлса, иккинчи ўн кунликда кундуз кунлари 30—35 даража, учинчи ўн кунлик бошлакишида ҳарорат кечалари 22-27 даража, кундуз кунлари эса 37—42 даражага кўтарилар экан. Ҳамшаҳарларимизнинг ана шу иссиқ кунларда шаҳар чеккаларидаги оромгоҳларда кўнгилли дам олишлари учун қандай шароитлар яратилмоқда? Биз ўтган шанба ва якшанба кунлари «Роҳат» ва «Бахт» дам олиш зоналарида бўлиб, ҳамшаҳарларимизнинг қандай ҳордиқ чиқараётганликлари билан танишдик.

«Роҳат» кўлидамиз. Кираверишда машиналар учун махсус жой ажратилган. Кўл ёқалаб 100 метр юрганимиздан сўнг бир томони кўм-кўк дарахтлар билан қопланган боғларга дуч келамиз. Ҳозирча бу боғда 80 минг туп ҳар хил дарахт бор.

Ҳар куни 30—40 минг ҳамшаҳримиз ҳордиқ чиқарадиган бу оромгоҳ шанба ва якшанба кунлари айниқса гавжум бўлиб кетади.

Дам олувчилар билан суҳбатлашамиз. Лола Аҳмедова деб таништиради ўзини 1-пойафзал фабрикасининг ишчиси.

— Мен шу йилнинг ўзида бу ерда иккинчи бор дам олишим. Ўтган якшанба куни бир группа дугоналарим билан ҳув анави ерда дам олган эдик. Менга «Роҳат»нинг суви ва қуёш тўсқичлари остидаги уюм-уюм қумларида дам олиш жуда-жуда ёқади.

— Мен пенсионерман. Фамилиям Геннадий Иванович Есков. Панароқ жойга ўтириб олиб, балиқ тутишни яхши кўраман.

Фёдоровлар оиласи ҳам бу ерда дам олишаётган экан.

— Мен трактор заводида ишлайман, — дейди у. «Роҳат» мени ҳамиша ўзига мафтун қилади. Ҳар йили уч-тўрт марта ўзим ёки оилам билан албатта чиқиб, дам олиб қайтамиз. Шаҳардан унча узоқ эмаслиги айни муддао. Бу ерда анчагина қулайликлар бор. Ғир-ғир шабадани айтмайсизми?

«Роҳат»нинг ёнгинасида, «Бахт»да ҳам дам олувчилар ҳар куни 20—30 минг кишини ташкил этади. Ўтган йили фойдаланишга топширилган бу оромгоҳ 70 гектар майдонни ташкил этади.

«Бахт»га кираверишда замонавий лойиҳалар асосида қурилган 200 ўринли ошхона, унинг ёнгинасида эса икки қаватли меҳмонхона бўлиб, 54 кишига мўлжалланган. Бундан бир ой муқаддам бу ерда янги меҳмонхона ишга туширилди.

Дам олиш зонасини айланар эканмиз, кичкинтойлар учун ажратилган махсус чўмилиш бассейни борлигини кўрамиз. Чуқурлиги 40 сантиметр бўлган бу бассейнда болаларнинг қувноқ қаҳ-қаҳалари янграйди.

«Бахт» да дам олаётганлар билан суҳбатлашдик. Мана, Миша Ковалёв. «Подъёмник» заводида мастер бўлиб ишлайди. «Сизга «Бахт»да дам олиш маъқулми?» сўраймиз ундан.

— Ёмон эмас. Анчагина қулайликлар бор. Лекин бошқа оромгоҳлардаги каби чўмилиб бўлганингдан сўнг ювинадиган души йўқ экан. Бундан ташқари ҳар ер, ҳар ерда сув ичишга водопроводлар ўрнатилса, айни муддао бўларди.

— Биз Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаймиз, — дейди бир группа дам олувчилар номидан Иван Васильевич Потапов. — Тўғрисини айтаман, бу ерда дам олиш яхши-ю, лекин транспорт масаласи чатоқроқ экан. Автобус ва трамвайлар ишини янада яхшилаш керак.

«Бахт» дам олиш зонаси директори Имомали Маннопов ҳамшаҳарларимизга ҳали кўпгина қулайликлар яратилиши кераклиги ҳақида гапириб, ҳозирча 40 та қайиқ, 2 та моторли қайиқ ҳамшаҳарларимиз хизматида, эканлигини айтди. Бундан ташқари боғдаги 36 ишчи-хизматчи ёрдамида ҳаммаёқ ҳар куни саранжом-саришта қилиниб, баҳорда ўтказилган кўчатларнинг қуриб қолмаслиги учун ҳамма тадбирлар кўрилмоқда.

Ҳақиқатан ҳам «Бахт»да ҳали қилинадиган ишлар кўп, лекин шунга қарамасдан, дам олиш зонасида бу йил катта ободонлаштириш ишлари олиб борилди. Сув чиқиндилардан тозаланди, «Бахт» меҳмонхонаси, прокат пункти, қайиқ станциялари, сузиш ҳавзаси каби бир қанча қулайликлар дам олувчилар ихтиёрида. Лекин кези келганда шуни айтиш кераккки, бош пудратчи, «Промжилводстрой» раҳбарлари айби билан чўмилиш жойлари планировкаси, сув ҳавзасининг қирғоқларини тартибга келтиришдаги ишларнинг кўпи тўла бажарилмаган. Ана шу дам олиш зонасининг лойиҳасида кўзда тутилган 8 та дам олиш павильонидан биронтаси ҳалигача қурилмаган.

Маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси, «Водоканал» тресги ходимлари дам олиш зоналарида прокат пунктлари сонини кескин кўпайтиришлари, қирғоққа яқин жойда душ ўрнатишлари керак. Ана шундагина ҳамшаҳарларимиз учун янада қулайликлар яратилган бўлади.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

«Роҳат» манзаралари кишини ўзига мафтун этади. А. Багдасарян расми.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

ТОМОШАБИНЛАР МАМНУН

ЦИРК

Пушкиннинг «Боғчасарой фонтани» лирик-романтик поэмаси китобхонлар қалбидан чуқур ўрин олган. Шу поэма асосида тайёрланган балет эса Иттифоқимизнинг кўпгина театрлари саҳнасида узоқ вақтдан бери ўйналиб келинмоқда. Томошабинлар ҳар гал бу асарни ҳаяжон ва мароқ билан кўришади. Лекин, бу спектаклнинг цирк аренасида жонланиши янгиликдир.

Шу кеча-кундузда Тошкент циркида намойиш қилинаётган янги программа юқоридаги асарнинг бош қаҳрамони номи билан «Хон Гарай» деб аталади. Улуғ шоирнинг поэмаси асосида тайёрланган бу цирк спектаклини постановкачи-режиссёр Д. Калмиков, балетмейстер Р. Рибаков, рассом М. Зайцева, композитор Ш. Чалаев, дирижёр Н. Колядинскийлар яратишган.

Томоша бошланиши билан кўз олдимизда асар қаҳрамонлари бирин-кетин пайдо бўлишади. Ёш гўзал қиз, асирликка олинган Мария (Т. Бондарева), оловқалб Зарема (З. Чернишева) образлари артистлар томонидан пантомима монологлари орқали яққол очиб берилган. Гарай образини Туркманистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. Кончаков яратган. Шунингдек у барча отлиқ чавандозлар номерларига режиссёрлик қилган.

«Хон Гарай» цирк спектаклига намойиш қилинадиган барча программалар бўйсундирилган. Қолган номерлар ҳам ўз оригиналлиги ва юксак маҳоратда ижро этилиши билан томошабинларни хушнуд этади.

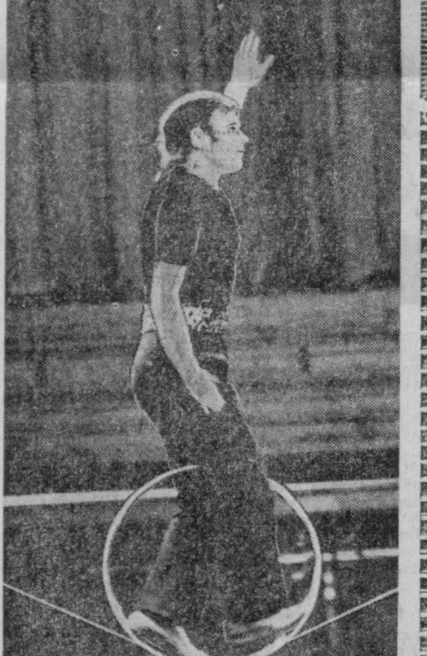

В. Пузаков раҳбарлигидаги акробатлар, ҳаво гимнастикачиси Л. Ливицкий ва эквилибрист М. Стецовларнинг чиқишларини залдагилар мароқ билан кузатишмоқда. Айниқса гимнастлар Нина ва Геннадий Смирновлар, Бутуниттифоқ кўриги дипломантлари Алла ва Вячеслав Расшипкинларнинг номерлари ҳам ҳаяжонлидир.

Доғистонда хизмат кўрсатган артист М. Иванов раҳбарлигидаги дорбозлар группаси Иттифоқимизда яхши таниш. Бу группа қатнашчиларининг ўйинлари ҳам кишини ҳаяжонлантиради. Шунингдек, қизиқчилар В. Мозель ва В. Биковлар томонидан ижро этилаётган барча номерлар ҳам қизиқарлидир.

Хуллас янги программани томоша қилган ҳар бир киши бу ердан хушнуд бўлиб чиқади.

Суратларда: янги программадаги томошалардан кўринишлар.

М. Нуриддинов фотолари.

ҒИЛДИРАК МИНИБ

Ҳар тўғрида

ЛОНДОН. 27 яшар канадалик Уэлли Уоттс ғалати бир саёҳат қиляпти. У якка ғилдиракли велосипедда бутун дунёни айланиб чиқмоқчи. Шундай қилиб кейин «Гинес рекордлар китоби»нинг саҳифаларида ўз номини ўқимоқчи. Бу китобга жуда ғаройиб ва кўпинча моҳияти кам ютуқлар ёзиб борилади. Чунончи, тирик қурбақани тез ейиш ёки юзлаб сигаретани бир варакайига чекиш каби рекордлар ёзилган.

Уэлли бутун Канада бўйлаб 4,5 минг миля йўл босиб, самолётда Нью-Йоркдан Глазгога келди. Шунга қарийб 100 кун кетди. Энди саёҳатнинг энг қийин қисми бошланади. «Эдинбург ва Лондон орқали, — деди у Шотландия диёрида кутиб олган журналистлар билан суҳбатда, — Туркияга, ундан Покистан, Ҳиндистон, Малайзия, Австралия, Янги Зеландия, Филиппинга бораман ва Лос-Анжелес орқали Нью-Йоркка қайтиб келаман».

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/VI да **Уйланиш**, 9/VI да **Қароқчилар**, 10/VI да **Абу Райҳон Беруний**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/VI да **Тинмасин соз** (19.30), 10/VI да **Тинмасин соз** (17.30).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ.

КИНО

8 ИЮНДА

Фил учун оркестр билан ижро этиладиган соло — «ЎЗБЕКИСТОН» (18, 21), «ЎЗБЕКИСТОН» 25 ЙИЛЛИГИ» (18.30, 21), НАВОИЙ номли (20), «ҚОЗОҒИСТОН» (20), ҲАМЗА номли (20).

Тошқин (1—2 серия) — «МОСКВА» (18.30, 21).

Тошқин (3—4 серия) — «ЧАЙКА» (18, 20.45), «ВОСТОК» (18.30, 21), «НУКУС» (17, 20).

Бургут парвози — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 20, 21.30), «ҚОЗОҒИСТОН» (19, 21). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (18.30, 20).

Қизил олма — «ДРУЖБА» (18, 19, 20, 21), «ПИОНЕР» (19, 21).

Оқ тиш; Оқ тишнинг қайтиши: — «КУКЧА» (20), С. РАҲИМОВ номли (20.15).

Ўтган кунлар — Ғ. ҒУЛОМ номли (19, 20.30).

Икки тоғ орасидаги воқеа — «ЯНГИОБОД» (19, 21), «ТИНЧЛИК» (кечқурун).

9 ИЮНДА

Фил учун оркестр билан ижро этиладиган соло — «ЎЗБЕКИСТОН» (12, 15, 18, 21), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21), НАВОИЙ номли (11, 14, 17, 20), «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 13, 16, 17, 20), ҲАМЗА номли (11, 14, 17, 20).

Бўлинган осмон — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 16, 18, 20, 21.30), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (10, 12, 14, 16, 18, 20).

Кундузги юлдузлар — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 15, 19, 21), «ЯНГИОБОД» (11, 13, 15, 17, 19, 21), «ПИОНЕР» (19, 21).

Бургут парвози — «ДРУЖБА» (11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21).

Тошқин (1—2 серия) — «МОСКВА» (11, 13.30, 16, 18.30, 21).

Тошқин (3—4 серия), — «ЧАЙКА» — (12, 15, 18, 20.45), «ВОСТОК» (19, 13, 16, 18.30, 21), «НУКУС» (11, 14, 17, 20).

Оқ тиш; Оқ тишнинг қайтиши: — «КУКЧА» (11, 14, 17, 20), С. РАҲИМОВ номли (11.30, 14.30, 17.30, 20.15).

Виннету — Инчу-Чун ўғли — Ғ. ҒУЛОМ номли (11, 14, 17, 20).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ 1-А («ВОСТОК») ПРОГРАММАСИ

8 ИЮНЬ — СЕШАНБА

18.15 «Орлёнок» телестудиясининг концерт зали. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Расмларда қуёш акси бор». 19.30 «Ҳамма нарсани билишни истайман». Киножурнал. 19.40 «Фан оламида». 20.10 Ҳиндистон санъат усталарининг концерти. 20.50 Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Ўзингни синаб кўр». Кишинёвдан олиб кўрсатилади. 23.45 Волейбол бўйича халқаро турнир. Эркаклар. МАСК спорт саройидан олиб кўрсатилади. 00.15 Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

8 ИЮНЬ — СЕШАНБА

18.25 Кўрсатувлар программаси. Болалар учун программа. 18.30 «Тоғлар ва дарёлар ортида». Мультфильм. 18.50 «Биз футболни севамиз» (ўзб.). **Рус тилида:** 19.15 «Ахборот» информацион программаси. 19.30 «КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!». **Ўзбек тилида:** 20.00 «Тўйлар ҳақида ўйлар». 20.15 «Ўзбекистон санъат усталари ва ёш артистлар концерти». Телевизион фильм-концерт. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 Телевизион новеллалар театри. Петефи. «Умидсизлик болоси». 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Пахтачиликни ривожлантириш — асосий вазифамиз». 22.50 «Генерал жаноб олийларининг адъютанти». Бадиий фильм. 1-серия. 2-қисм. 00.10 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА.

8 ИЮНЬ — СЕШАНБА

Тошкент кўрсатади. 19.00 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 19.05 Болалар учун фильм. «Парижга йўл». 19.30 Абитуриентлар учун. Физика (ўзб.). 20.30 Тошкент янгиликлари. 20.45 «КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!». «Металлургларнинг янги уфқлари». 21.15 Абитуриентлар учун. Математика (ўзб.).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
9 ИЮНЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА
СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН
«ПОМИР» (Душанба) — «ПАХТАКОР» (Тошкент)
КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА
ФУТБОЛ
Билетлар сотилмоқда.

351-ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ПОЕЗДИГА
бўёқчилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, сувоқчилар, бетончилар, газ-электр пайвандчилар, монтажчилар, қурилиш машиналари ремонти бўйича слесарлар, экскаваторчилар, минорали кран машинистлари, автогрейдерчилар
КЕРАК
Қурувчиларнинг ўзига ва оила аъзоларига темир йўл тармоқларидан бепул фойдаланиш учун билетлар берилади. Шаҳар ташқарисида яшайдиганларга иш жойига боришга ва ишдан қайтиш учун бепул билетлар берилади, белгиланган қонунга мувофиқ иш кўчма характерда бўлганлиги учун 30 процент қўшимча ҳақ тўланади.
МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР 2 — ЙИЛ ИЧИДА ТУРАР ЖОЙ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

«УЗМЕДТЕХНИКА» БОШҚАРМАСИГА
секретарь-машинистка, катта машинистка, катта-бухгалтерлар (савдо билан таниш бўлган)
КЕРАК

Пахта ва янги луб экинларини дастлабки ишлаш корхонасини лойиҳалаш бўйича
ДАВЛАТ ИНСТИТУТИГА (ГПИ-4)
сув таъминоти ва канализация, иссиқлик газ таъминоти ва вентиляция бўйича лойиҳачи инженерлар ва техниклар: қурувчилар, электриклар, сметачилар ва технологлар
КЕРАК
МЕҲНАТ ҲАҚИ 1 ЕТАКЧИ КАТЕГОРИЯ БЎЙИЧА.
Зарур бўлганларга 2—3 йил ичида турар жой берилади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги коллегияси, партия ва касаба союз ташкилотлари кадрлар бошқармаси бошлиғи, министрлик бошланғич партия ташкилоти партия бюроси секретарининг ўринбосари

Муҳрим Маҳсумович УМАРОВнинг

фожиали ҳалок бўлганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ.
8 ИЮНЬ, 1976 й.
«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.
Р—20024. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. «Правда Востока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64570. Нашр В—4011.
ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02.49 дан 33.02.58 гача. Эълонлар бўлими—33-81.42.